

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/20-08/2
URBROJ: 613-02-01-20-7

Zagreb, 3. prosinca 2020.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
FONDA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST ZA 2019.

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O FONDU	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Planiranje i izvršenje plana	7
	Financijski izvještaji	8
	Javna nabava	19
III.	REVIZIJA ZA 2019.	21
	Ciljevi i područja revizije	21
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	21
	Metode i postupci revizije	22
	Nalaz za 2019.	23
	Provedba naloga i preporuka	51

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) za 2019.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Fonda sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina i obveze te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 31/19) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Fonda za 2019. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljnim načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U poslovnim knjigama evidentirana su potraživanja od dva društva u ukupnom iznosu od 2.091.485,00 kn, koja su rješenjima nadležnih trgovačkih sudova brisana iz sudskog registra (2012. i 2017.), što je utjecalo na realnost iskazanih podataka o potraživanjima u financijskim izvještajima.

Bilješke uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza nisu sastavljene iako je prema navedenom Izvještaju bilo promjena tijekom 2019.

U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine, a u Bilješkama uz Bilancu nije sastavljen popis sudskih sporova u tijeku s propisanim podacima. Zbog navedenog, pri sastavljanju financijskih izvještaja dijelom nije postupljeno u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Popis imovine i obveza nije cjelovit. Popisom nije obuhvaćena računalna oprema u vrijednosti od 1.732.765,00 kn i spremnici namijenjeni jedinicama lokalne samouprave za odvojeno prikupljanje otpada u vrijednosti od 805.988,00 kn. Popisane su dionice društva u iznosu od 232.423,00 kn, a prema podacima Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d., Zagreb Fond nema dionica. Potraživanja i obveze popisane su po podskupinama računa Računskog plana u ukupnom iznosu, umjesto pojedinačno po subjektima i rokovima dospelosti (osim za dane zajmove za programe i projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti). Izvješća o popisu imovine i obveza za 2019. i izvješća o rezultatima popisa sastavljena su nakon roka utvrđenog odlukom o popisu i imenovanju povjerenstva za popis te nakon roka propisanog za dostavu financijskih izvještaja izvanproračunskih korisnika pa rezultati popisa nisu uključeni u financijske izvještaje za 2019. (točka 4. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Fonda za 2019. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Fond nije utvrdio okvirni cilj za određene količine posebnih kategorija otpada koji su u kalendarskoj godini dužni ispuniti proizvođači proizvoda od kojih nastaje otpad pa ne može ni pratiti ostvarenje tih ciljeva, a navedeno propisuje Zakon o održivom gospodarenju otpadom.

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom propisano je da Fond izrađuje prijedlog područja sakupljanja određenog otpada prema procjeni tržišne vrijednosti otpada i budućih količina te analizi određenih podataka. Na temelju prijedloga nadležno ministarstvo donosi odluku o područjima sakupljanja otpada, što je jedan od preduvjeta za raspisivanje javnih poziva za obavljanje usluge sakupljanja posebnih kategorija otpada.

Fond nije izradio prijedlog područja sakupljanja za otpadna vozila te otpadne baterije i akumulatore, koji je mogao izraditi, jer su za to ispunjeni preduvjeti, odnosno doneseni potrebni propisi.

U propisanom roku (do 1. ožujka 2020.) Fond nije dostavio Ministarstvu zaštite okoliša i energetike podatke o gospodarenju otpadnim gumama za 2019., što je obveza propisana odredbom članka 14., stavka 5. Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama. (točka 1. Nalaza)

- Program rada Fonda za višegodišnje razdoblje nije donesen, što nije u skladu s odredbama Statuta Fonda. (točka 2. Nalaza)
- Obrazloženje prijedloga financijskog plana nije sastavljeno u skladu sa Zakonom o proračunu i uputama Ministarstva financija jer ne sadrži pokazatelje uspješnosti realizacije postavljenih ciljeva. (točka 3. Nalaza)

Isticanje pitanja

Državni ured za reviziju skreće pozornost na točku 1. Nalaza, u dijelu u kojoj su opisane činjenice u vezi s donošenjem provedbenih propisa (pravilnici, uredbе, naputci i odluke), koje nije donijelo nadležno ministarstvo. Zbog nedonošenja svih provedbenih propisa koji reguliraju područje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, Fond nije mogao obavljati pojedine poslove koji su mu dani u nadležnost. Navedene činjenice nisu utjecale na izražavanje mišljenja.

Obveze Fonda

Fond je obavezan pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja.

Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O FONDU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Fond je pravna osoba s javnim ovlastima. Osnovan je odredbama Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (Narodne novine 107/03 i 144/12). Osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja Vlada Republike Hrvatske. Izvanproračunski je korisnik.

Djelatnost Fonda, prema odredbama Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Zakon o Fondu), obuhvaća poslove koji se odnose na financiranje pripreme, provedbe i razvoja programa i projekata u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unaprjeđivanja okoliša te u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

Navedeni poslovi osobito uključuju stručne i druge poslove u vezi s pribavljanjem, upravljanjem i korištenjem sredstava Fonda; posredovanje u financiranju zaštite okoliša i energetske učinkovitosti iz sredstava drugih država, međunarodnih organizacija, financijskih institucija i tijela te domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba; vođenje baze podataka o programima, projektima i drugim aktivnostima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti te o potrebnim i raspoloživim financijskim sredstvima za njihovo ostvarivanje; poticanje, uspostavljanje i ostvarivanje suradnje s međunarodnim i domaćim financijskim institucijama te drugim pravnim i fizičkim osobama radi financiranja zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u skladu s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša (Narodne novine 46/02), Nacionalnim planom djelovanja za okoliš (Narodne novine 46/02), Strategijom energetskog razvitka (Narodne novine 38/02), Programom provedbe Strategije energetskog razvitka, nacionalnim energetskim programima i drugim programima i aktima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti te obuhvaća i druge poslove u vezi s poticanjem i financiranjem zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

Sredstva za financiranje djelatnosti Fonda osiguravaju se iz namjenskih prihoda, naknada onečišćivača okoliša, naknada za opterećivanje okoliša otpadom, iz posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon te iz drugih izvora prema posebnim propisima. Sredstva se ostvaruju prema načelu „onečišćivač plaća”. Nadalje, sredstva se ostvaruju iz proračuna jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice) u skladu sa zajednički utvrđenim programima, na temelju međunarodne bilateralne i multilateralne suradnje na programima, projektima i sličnim aktivnostima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti te od upravljanja slobodnim novčanim sredstvima Fonda, donacija, pomoći i drugih izvora u skladu s propisima.

Sredstva Fonda najvećim se dijelom koriste za pokriće troškova gospodarenja posebnim kategorijama otpada, odnosno troškova pripreme, provedbe i razvoja sustava povrata, sakupljanja i zbrinjavanja posebnih kategorija otpada (ambalaže i ambalažnog otpada, otpadnih električnih i elektroničkih uređaja, guma, ulja, vozila, baterija, akumulatora te ostalih posebnih kategorija).

Također, na temelju javnih poziva i natječaja za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, Fond dodjeljuje sredstva pravnim i fizičkim osobama putem zajmova, subvencija, pomoći i donacija.

Navedena sredstva dodjeljuju se za zaštitu, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača, saniranja odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obradu otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada, poticanje čistije proizvodnje, odnosno izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu, zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, provedbu nacionalnih energetske programe, poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, održive gradnje, čistijeg transporta, održivog korištenja prirodnih dobara, održivog razvoja ruralnog prostora, održivih gospodarskih djelatnosti, odnosno gospodarskog razvoja, unaprjeđivanje sustava informiranja o stanju okoliša, praćenje i ocjenjivanje stanja okoliša te uvođenje sustava upravljanja okolišem, poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i drugih aktivnosti iz djelokruga Fonda.

Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05), utvrđeno je da Fond u svojim aktivnostima provodi, osim nacionalnih zakona i propisa, i direktive Europske unije te je obvezan to uvjetovati i korisnicima sredstava Fonda.

Statutom Fonda (Narodne novine 193/03, 73/04, 116/08, 101/09, 118/11, 67/13, 70/14 i 155/14) je, između ostalog, uređeno zastupanje i predstavljanje Fonda, ovlasti i način odlučivanja pojedinih tijela, ustrojstvo, način rada te druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti i poslovanje Fonda. Za obavljanje poslova iz djelatnosti ustrojen je Ured direktora, Tajništvo Fonda i šest sektora: Sektor za fondove Europske unije, Sektor zaštite okoliša, Sektor za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, Sektor za energetske učinkovitost, Sektor za financijske poslove te Sektor za pravne poslove. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Fonda predviđeno je 360 zaposlenika (okvirni broj radnih mjesta).

Tijela Fonda su Upravni odbor i direktor Fonda. Upravni odbor upravlja Fondom, a direktor zastupa i predstavlja Fond. Upravni odbor, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, donosi godišnji i višegodišnji program rada Fonda, financijski plan, Statut, godišnji program raspisivanja javnih natječaja odnosno javnih poziva za neposredno sufinanciranje, odlučuje o stjecanju, opterećenju ili otuđenju nekretnina ili druge imovine, ugovaranju pravnih poslova do 10.000.000,00 kn, raspoređivanju neutrošenih sredstava, izvješću o radu Fonda, projektima, programima i drugim aktivnostima koji se planiraju ostvariti u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, određuje prioritete u financiranju programa i projekata te druge poslove. Na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske, donesene u svibnju 2017., predsjednik Upravnog odbora je dr. sc. Mario Šiljeg, dipl. ing. kem. tehn.

Početkom 2019. Fond je imao 313 zaposlenika, a koncem 2019. imao je 332 zaposlenika.

Zakonski predstavnik Fonda od 14. rujna 2017. do 17. listopada 2019. bio je Dubravko Ponoš, dipl. ing. Od 18. listopada 2019. do 8. siječnja 2020. zamjenica direktora mr. sc. Alenka Košiša Čičin-Šain bila je ovlaštena za zastupanje Fonda. Od 9. siječnja 2020. zakonski predstavnik Fonda je Siniša Kukić, dipl. iur.

Planiranje i izvršenje plana

Upravni odbor je u rujnu 2018. donio prijedlog Financijskog plana Fonda, kojim su planirani prihodi i primici u iznosu od 1.670.417.200,00 kn. Rashodi i izdaci planirani su u iznosu od 1.686.716.900,00 kn. Financiranje rashoda i izdataka, osim prihodima i primicima tekuće godine, planirano je i iz depozita prethodne godine u iznosu od 16.299.700,00 kn. Hrvatski sabor je u prosincu 2018. donio Odluku o davanju suglasnosti na Financijski plan Fonda za 2019. i projekcije plana za 2020 i 2021. godinu.

Izmjene i dopune Financijskog plana Fonda za 2019. Upravni odbor donio je u listopadu 2019. Navedenim izmjenama i dopunama planirani ukupni prihodi i primici veći su za 142.006.725,00 kn i iznose 1.812.423.925,00 kn, a rashodi i izdaci manji su za 441.497.600,00 kn i iznose 1.245.219.300,00 kn. Planiran je višak prihoda i primitaka u iznosu od 567.204.625,00 kn, prijenos depozita iz prethodne godine u iznosu od 904.514.024,00 kn te prijenos depozita u sljedeću godinu u iznosu od 1.471.718.649,00 kn. Odluku o davanju suglasnosti na Izmjene i dopune Financijskog plana Fonda za 2019. i projekcije plana za 2020. i 2021. godinu Hrvatski sabor donio je u studenome 2019.

U okviru programa Programi i projekti zaštite okoliša smanjena su sredstva za financiranje kapitalnih projekata Nabava spremnika sredstvima EU-a za 373.936.000,00 kn (razlog je produženje roka u postupcima ugovaranja i provedbe javne nabave), Sanacija zatvorenog odlagališta baliranog komunalnog otpada Brezje u gradu Varaždinu za 20.000.000,00 kn (zbog nerazriješenih formalno-pravnih uvjeta za realizaciju projekta), Sanacija odlagališta opasnog otpada Sovjak za 18.365.000,00 kn (odgođena objava nadmetanja zbog većeg broja upita tijekom postupaka prethodnih savjetovanja te komentara nadležnih tijela), Gospodarenje otpadom – izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun za 15.292.000,00 kn te Sanacija odlagališta komunalnog otpada sufinancirana iz EU-a za 11.291.000,00 kn.

Od ukupno planiranih prihoda i primitaka, vrijednosno najznačajniji su prihodi od naknada na temelju odredaba Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) u iznosu od 898.300.000,00 kn, Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14, 61/17, 118/18 i 127/19) u iznosu od 500.000.000,00 kn te prihodi na temelju odredaba Zakona o Fondu u iznosu od 204.500.000,00 kn.

Rashodi i izdaci planirani su u iznosu od 1.245.219.300,00 kn, od čega za provedbu programa Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada u iznosu od 856.152.000,00 kn ili 68,7 % ukupno planiranih rashoda i izdataka, programa Programi i projekti zaštite okoliša u iznosu od 155.860.100,00 kn ili 12,5 %, programa Administrativno upravljanje i opremanje u iznosu od 121.505.000,00 kn ili 9,8 % te za provedbu programa Programi i projekti energetske učinkovitosti u iznosu od 111.702.200,00 kn ili 9,0 % planiranih rashoda i izdataka.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u iznosu od 1.078.202.700,00 kn planirani su za provedbu dvije aktivnosti i dva kapitalna projekta. Za aktivnost Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada rashodi su planirani u iznosu od 856.152.000,00 kn ili 68,8 % planiranih rashoda i izdataka, za aktivnost Administrativno upravljanje i opremanje u iznosu od 121.505.000,00 kn ili 9,8 %, za kapitalni projekt Sanacija odlagališta otpada rashodi su planirani u iznosu od 54.705.700,00 kn ili 4,4 %, a za kapitalni projekt Program obnove javnih zgrada – provedba u iznosu od 45.840.000,00 kn ili 3,7 % ukupno planiranih rashoda i izdataka.

Prihodi i primici za 2019. ostvareni su 58.917.300,00 kn ili 3,3 % više od planiranih, najvećim dijelom zbog povećanja prihoda po posebnim propisima i naknada za 34.333.692,00 kn te prihoda od prodaje emisijskih jedinica za 12.090.236,00 kn.

Rashodi i izdaci u 2019. izvršeni su u iznosu od 1.180.026.362,00 kn, što je 65.192.938,00 kn ili 5,2 % manje od planiranih. Izvršeni su za provođenje sljedećih programa: Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada u iznosu od 864.549.178,00 kn ili 73,3 % rashoda i izdataka, Programi i projekti zaštite okoliša u iznosu od 125.177.285,00 kn ili 10,6 %, Administrativno upravljanje i opremanje u iznosu od 98.383.711,00 kn ili 8,3 % te za provođenje programa Programi i projekti energetske učinkovitosti u iznosu od 91.916.188,00 kn ili 7,8 %.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2020. i 2021. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi i izdaci za 2020. u iznosu od 1.428.424.400,00 kn te za 2021. u iznosu od 1.446.931.100,00 kn.

Financijski izvještaji

Fond je obvezan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2019., ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 1.871.341.255,00 kn, što je 57.505.381,00 kn ili 3,2 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	36.062.476,00	31.803.816,00	88,2
2.	Prihodi od imovine	14.926.679,00	9.944.272,00	66,6
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	1.741.563.999,00	1.812.536.255,00	104,1
4.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.193.578,00	1.032.961,00	86,5
5.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	2.222.929,00	11.811.302,00	531,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	109.000,00	1.690,00	1,6
7.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	17.757.183,00	4.210.929,00	23,7
Ukupni prihodi i primici		1.813.835.844,00	1.871.341.225,00	103,2

Na povećanje prihoda i primitaka u odnosu na 2018. najviše je utjecalo povećanje prihoda od nestavljanja biogoriva na tržište. Navedeni prihodi veći su za 85.138.100,00 kn ili 109,4 % u odnosu na 2018., a iskazani su u okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada (koji su ukupno veći za 70.972.256,00 kn ili 4,1 %).

Vrijednosno su najznačajniji prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 1.812.536.255,00 kn, koji čine 96,9 % ukupnih prihoda i primitaka.

U okviru navedenih prihoda, vrijednosno značajniji prihodi ostvareni su od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova prema Zakonu o zaštiti zraka u iznosu od 512.090.236,00 kn, naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom u iznosu od 508.247.887,00 kn, naknada za zaštitu okoliša propisanih odredbama Zakona o Fondu u iznosu od 209.858.160,00 kn te naknada za nestavljanje biogoriva na tržište propisanih odredbama Zakona o biogorivima za prijevoz (Narodne novine 65/09, 145/10, 26/11, 144/12, 14/14 i 94/18) u iznosu od 162.958.563,00 kn.

U okviru navedenih prihoda, na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostvareni su i prihodi u iznosu od 419.366.009,00 kn, od kojih se vrijednosno značajniji odnose na prihode od povratne naknade u iznosu od 390.913.934,00 kn, naknade od prodaje ambalaže (PET, AL, FE, stakla i vreća) u iznosu od 19.770.087,00 kn te na poticajnu naknadu za smanjenje komunalnog otpada u iznosu od 5.839.416,00 kn.

Prihodi od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova u iznosu od 512.090.236,00 kn čine 27,4 % ostvarenih prihoda i primitaka u 2019. Republika Hrvatska je pristupanjem Europskoj uniji stekla pravo uključivanja u centralnu dražbovnu platformu radi prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova putem dražbi u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova EU-a. Odlukom o dražbovatelju za obavljanje poslova dražbe emisijskih jedinica i izboru dražbenog sustava (Narodne novine 84/14) iz srpnja 2014., Fond je imenovan za dražbovatelja koji u ime Republike Hrvatske obavlja poslove dražbe emisijskih jedinica stakleničkih plinova. Prema Odluci, Ministarstvo i Fond (dražbovatelj) su u veljači 2016. zaključili ugovor kojim su uređeni prava i obveze u vezi s provođenjem dražbe emisijskih jedinica.

Odredbom članka 100. Zakona o zaštiti zraka, prikupljena financijska sredstva od prodaje emisijskih jedinica na dražbama koje organizira Europska energetska burza uplaćuju se na poseban račun Fonda, od čega se 95,0 % sredstava koristi za mjere ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, a 5,0 % prikupljenih sredstava uplaćuje se u državni proračun za financiranje provođenja aktivnosti iz područja klimatskih promjena. Tijekom 2019. održano je 146 dražbi na kojima je ponuđeno 2 953 500 emisijskih jedinica te su ostvareni prihodi od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova u iznosu od 539.042.354,00 kn, od čega su na poseban račun Fonda uplaćena sredstva u iznosu od 512.090.236,00 kn (95,0 %). Preostala sredstva u iznosu od 26.952.118,00 kn (5,0 %), namijenjena za pokrivanje troškova administriranja sustava trgovanja emisijskim jedinicama, za upravne poslove, poslove funkcioniranja Registra Unije, dražbovatelja, Nacionalnog sustava za praćenje emisija stakleničkih plinova, uplaćena su u državni proračun Republike Hrvatske na ime Ministarstva u iznosu od 24.256.906,00 kn te za troškove dražbovanja Fonda u iznosu od 2.695.212,00 kn.

Prihodi od naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada ostvareni su u iznosu od 508.247.887,00 kn, od čega se na prihode od naknada za gospodarenje ambalažom i ambalažnim otpadom odnosi 176.186.933,00 kn, otpadnom električnom i elektroničkom opremom 146.482.894,00 kn, otpadnim motornim vozilima 121.387.585,00 kn, otpadnim gumama 37.637.268,00 kn, otpadnim mazivim uljima 20.702.979,00 kn i naknada za gospodarenje baterijama i akumulatorima 5.850.228,00 kn. Proizvođači proizvoda od kojih nastaju posebne kategorije otpada dužni su plaćati naknadu za rad sustava gospodarenje posebnim kategorijama otpada koji nastaje iz njihovih proizvoda (troškove sakupljanja, uporabe i zbrinjavanja otpada). Obveza plaćanja naknade nastaje u trenutku stavljanja proizvoda na tržište od kojih nastaju navedene kategorije otpada, na temelju rješenja Fonda. Iznosi naknada utvrđeni su pravilnicima Ministarstva.

Prihodi od naknada za zaštitu okoliša, propisanih odredbama Zakona o Fondu, ostvareni su u iznosu od 209.858.160,00 kn, od čega se na prihode od posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon odnosi 200.950.895,00 kn, naknade onečišćivača okoliša, odnosno naknade na emisije u okoliš ugljikovodičnog, sumpornog i dušikova dioksida 7.194.579,00 kn te od naknade na neopasni tehnološki otpad 1.712.686,00 kn. Navedena sredstva su namjenski prihodi Fonda i prema odredbama Zakona o Fondu namijenjena su za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

Prihodi od posebne naknade za okoliš radi nestavljanja biogoriva na tržište ostvareni su u iznosu od 162.958.563,00 kn prema odredbama Zakona o biogorivima za prijevoz. Navedena naknada uvedena je 2018., a plaća je obveznik stavljanja biogoriva na tržište koji propusti ispuniti obvezu stavljanja biogoriva na tržište.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna iznose 31.803.816,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 4.258.660,00 kn ili 11,8 %. Vrijednosno značajniji prihodi od pomoći odnose se na sredstva ostvarena iz Europske unije za provedbu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. u iznosu od 15.972.308,00 kn te za nabavu spremnika u iznosu od 1.681.024,00 kn, iz sredstava Svjetske banke (Darovnica Zaklade Globalnog fonda za zaštitu okoliša – za kapitalni projekt Darovnica GEF – Projekt smanjenje onečišćenja Jadranskog mora) za radove na sanaciji odlagališta otpada Sitnica na području Blata i Vela Luke u iznosu od 6.513.839,00 kn, tekućih pomoći iz županijskog i gradskog proračuna u iznosu od 3.833.538,00 kn za izgradnju dva centra za gospodarenje otpadom (Marišćna i Kaštijun) te iz državnog proračuna za troškove dražbovanja (10,0 % od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi) u iznosu od 2.695.212,00 kn.

U okviru prihoda od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda, vrijednosno značajniji ostali prihodi u iznosu od 9.742.320,00 kn odnose se na doznačena sredstva za izradu projektne dokumentacije za projekte obnovljivih izvora energije koje provodi Hrvatska banka za obnovu i razvitak na temelju Darovnice Zaklade Globalnog fonda za zaštitu okoliša. Sredstva su doznačena prema zaključenom trećem dodatku ugovoru o provedbi projekta obnovljivih izvora energije u prosincu 2019. Ostali prihodi veći su za 9.588.373,00 kn ili 431,3 % od ostvarenih u 2018. zbog doznačenih sredstava navedene Darovnice.

Vrijednosno značajniji prihodi od imovine u iznosu od 8.902.459,00 kn odnose se na prihode od pozitivnih tečajnih razlika u iznosu od 3.927.635,00 kn, zateznih kamata iz obveznih odnosa u iznosu od 3.163.666,00 kn te kamata na depozite po viđenju u iznosu od 1.811.158,00 kn.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija ostvareni su u iznosu od 1.032.961,00 kn, a vrijednosno značajniji odnose se na prihode ostvarene od podzakup poslovnog prostora u iznosu od 697.277,00 kn, refundacije troškova (ureda i parkirnih mjesta) u iznosu od 280.004,00 kn te od zakupa 12 parkirališnih mjesta u iznosu od 46.080,00 kn.

Primici od financijske imovine i zaduživanja ostvareni su u iznosu od 4.210.929,00 kn i u odnosu na 2018. manji su za 13.546.254,00 kn ili 76,3 %. Odnose se na primitke od povrata zajmova danih društvima izvan javnog sektora (25 društava) za programe i projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u iznosu od 3.909.052,00 kn (dugoročni), općinskom proračunu za program zaštite okoliša (Općina Poveljana) u iznosu od 156.394,00 kn te društvu u javnom sektoru za program/projekt zaštite okoliša (Piškornica d.o.o. regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske) u iznosu od 145.483,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2019., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 1.180.026.362,00 kn, što je 69.738.855,00 kn ili 6,3 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	51.276.314,00	54.673.703,00	106,6
2.	Materijalni rashodi	846.174.460,00	890.373.080,00	105,2
3.	Financijski rashodi	10.303.683,00	8.855.536,00	85,9
4.	Subvencije	4.087.543,00	8.231.603,00	201,4
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	129.167.652,00	159.252.234,00	123,3
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	154.035,00	1.300,00	0,8
7.	Ostali rashodi	49.807.370,00	39.708.278,00	79,7
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	19.316.450,00	11.930.628,00	61,8
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00	7.000.000,00	-
Ukupni rashodi i izdaci		1.110.287.507,00	1.180.026.362,00	106,3
Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 1)		1.813.835.844,00	1.871.341.225,00	103,2
Višak prihoda i primitaka		703.548.337,00	691.314.863,00	98,3

Ukupni rashodi i izdaci ostvareni su za provođenje sljedećih programa: Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada u iznosu od 864.549.178,00 kn, Programi i projekti zaštite okoliša u iznosu od 125.177.285,00 kn, Administrativno upravljanje i opremanje u iznosu od 98.383.711,00 kn te programa Programi i projekti energetske učinkovitosti u iznosu od 91.916.188,00 kn.

U odnosu na prethodnu godinu, značajnije su povećani materijalni rashodi koji su veći za 44.198.620,00 kn ili 5,2 %, rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna za 30.084.582,00 kn ili 23,3 % te rashodi za subvencije za 4.144.060,00 kn ili 101,4 %. Značajnije su manji ostali rashodi za 10.099.092,00 kn ili 20,3 % te rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 7.385.822,00 kn ili 38,2 % (radovi na izgradnji županijskih centara za gospodarenje otpadom Kaštijun i Marišćina završeni su u 2018.).

Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci odnose se na materijalne rashode u iznosu od 890.373.080,00 kn, koji čine 75,5 % ukupnih rashoda i izdataka, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 159.252.234,00 kn ili 13,5 %, rashode za zaposlene u iznosu od 54.673.703,00 kn ili 4,6 % te ostale rashode u iznosu od 39.708.278,00 kn ili 3,4 %. Svi drugi rashodi i izdaci u iznosu od 36.019.067,00 kn čine 3,0 % ukupnih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 54.673.703,00 kn. Odnose se na brutoplaće u iznosu od 45.171.954,00 kn (u okviru kojih su plaće za prekovremeni rad 573.133,00 kn, a plaće u naravi 180.755,00 kn), doprinose na plaće u iznosu od 7.182.554,00 kn i ostale rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, bonus za uspješan rad, dar djeci, naknada za godišnji odmor, božićnica, nagrada za radne rezultate, odlazak u mirovinu, naknade za bolest te ostalo) u iznosu od 2.319.195,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu rashodi za zaposlene veći su za 3.397.389,00 kn ili 6,6 %. Koncem 2019. u odnosu na početak 2019. u Fondu je bilo 19 zaposlenika više.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 890.373.080,00 kn. Odnose se na ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 856.121.526,00 kn, rashode za usluge u iznosu od 28.238.381,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 4.830.127,00 kn te materijal i energiju u iznosu od 1.183.046,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu materijalni rashodi veći su za 44.198.620,00 kn ili 5,2 %. Vrijednosno značajnije povećanje odnosi se na ostale nespomenute rashode poslovanja, koji su veći za 44.198.620,00 kn ili 5,2 %, te na rashode za stručno usavršavanje zaposlenika, koji su veći za 456.046,00 kn ili 40,7 %. Značajnije povećanje ostalih nespomenutih rashoda poslovanja u vezi je s gospodarenjem posebnim kategorijama otpada (povratne naknade, naknade skupljačima, prodavateljima, oporabiteljima, centrima za gospodarenje otpadom).

Rashodi za stručno usavršavanje zaposlenika ostvareni su u većem iznosu od prethodne godine zbog povećanja broja zaposlenih u Posredničkom tijelu razine 2, s 57 na 100 zaposlenika, koji su upućeni na specijalističke izobrazbe u području javne nabave, stručne konferencije i ostala usavršavanja. Fond je tijekom 2018. i 2019. Posredničko tijelo razine 2 u sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa Konkurentnost i kohezija.

U okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja u iznosu od 856.121.526,00 kn, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na rashode gospodarenja posebnim kategorijama otpada (povratne naknade, naknade prodavateljima, skupljačima, centrima za gospodarenje otpadom i oporabiteljima) u iznosu od 852.107.631,00 kn, od čega se na ambalažni otpad odnosi 537.831.235,00 kn, električni i elektronički otpad 186.539.981,00 kn, otpadna vozila 71.228.789,00 kn, otpadne gume 30.324.662,00 kn, otpadne baterije i akumulatore 14.041.335,00 kn, otpadna ulja 11.877.903,00 kn te zbrinjavanje kontroliranih i zamjenskih tvari (freona) 263.726,00 kn.

U okviru rashoda za usluge vrijednosno značajniji u iznosu od 24.335.844,00 kn odnose se na intelektualne usluge u iznosu od 8.099.994,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 6.750.674,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu od 6.347.630,00 kn te usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 3.137.546,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za intelektualne usluge odnose se na izradu elaborata Nacrt nacionalnog obračunskog plana za šumarstvo u iznosu od 1.975.000,00 kn, usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u iznosu od 1.530.724,00 kn, usluge Carinske uprave vezane za obračun i plaćanje naknade za gospodarenje otpadnim vozilima u iznosu od 1.051.920,00 kn te na usluge nadzora za Županijski centar gospodarenja otpadom Kaštijun u iznosu od 931.625,00 kn. Usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u iznosu od 1.530.724,00 kn odnose se na tri odvjetnička društva za zastupanje u 20 postupaka (parnični, kazneni i upravni), isplatu odvjetničke nagrade za pravomoćno okončane postupke, usluge savjetovanja iz radnih i ugovornih odnosa, javne nabave te usluge savjetovanja u postupku rješavanja spora.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge promidžbe i informiranja ostvareni su u okviru dvije aktivnosti, Administracija i upravljanje u iznosu od 4.012.436,00 kn te Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada u iznosu od 1.386.546,00 kn. Odnose se na emitiranje spotova i oglašavanje na televizijskim i radijskim postajama, izradu videospotova, objave oglasa u tisku, izradu internog časopisa, promidžbenog materijala i drugo.

Vrijednosno značajniji rashodi za zakupnine i najamnine odnose se na rashode za zakup poslovnog prostora i parkirališnih mjesta u iznosu od 5.352.661,00 kn, licenci u iznosu od 468.542,00 kn te operativni najam za deset automobila od dva dobavljača u iznosu od 333.968,00 kn.

Fond je koncem 2019., na temelju ugovora o zakupu iz srpnja 2014. (uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske) i listopada 2019., koristio 4 668,58 m² zakupljenog poslovnog prostora, 48 parkirnih mjesta u garaži i jedno vanjsko parkirno mjesto.

U okviru financijskih rashoda vrijednosno značajniji odnose se na kamate za primljeni kredit za podmirenje prekoračenja po računu te plaćanje obveza po programima i projektima zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u iznosu od 8.005.667,00 kn.

Rashodi za subvencije ostvareni su u iznosu od 8.231.603,00 kn te su 4.144.060,00 kn ili 101,4 % veći u odnosu na 2018. Rashodi su veći zbog provedbe projekta Poticanje energetske učinkovitosti u prometu, koja se odnosi na kupnju vozila na hibridni i električni pogon društvima i obrtnicima na temelju objavljenih javnih poziva u 2018. i 2019. Rashodi za subvencije ostvareni su u okviru dva kapitalna projekta, od čega vrijednosno značajniji u okviru kapitalnog projekta Poticanje energetske učinkovitosti u prometu u iznosu od 7.831.604,00 kn.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 159.252.234,00 kn, od čega se na kapitalne pomoći odnosi 156.966.735,00 kn, a tekuće pomoći 2.285.499,00 kn. Vrijednosno značajnije kapitalne pomoći odnose se na sredstva doznačena za programe i projekte zaštite okoliša lokalnim jedinicama i drugim korisnicima u iznosu od 58.722.224,00 kn (za sanaciju odlagališta komunalnog otpada u iznosu od 51.648.812,00 kn, za zaštitu, očuvanje i poboljšanje zraka, tla, voda i mora u iznosu od 7.073.412,00 kn) te na sredstva za programe i projekte energetske učinkovitosti u iznosu od 62.256.433,00 kn (Program obnove javnih zgrada u iznosu od 45.833.622,00 kn, Poticanje održive gradnje iz EU-a u iznosu od 11.767.960,00 kn te Poticanje energetske učinkovitosti u prometu u iznosu od 4.654.851,00 kn). U odnosu na 2018. rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna veći su za 30.084.582,00 kn ili 23,3 %, najvećim dijelom zbog većih ulaganja u projekt Poticanja održive gradnje iz EU-a za 8.451.621,00 kn, projekt Zaštite, očuvanja i poboljšanja kakvoće zraka, tla, voda i mora za 5.200.976,00 kn, projekt Zaštite i očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti za 4.766.136,00 kn te projekt Sanacije odlagališta otpada za 3.727.305,00 kn.

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 39.708.278,00 kn. Vrijednosno značajniji odnose se na rashode za izradu projektno-tehničke dokumentacije i izgradnju centara za gospodarenje otpadom u iznosu od 11.532.789,00 kn u okviru kapitalnog projekta Gospodarenje otpadom – izgradnja centara za gospodarenje otpadom, za građevinske radove na sanaciji odlagališta otpada u iznosu od 9.486.361,00 kn u okviru kapitalnog projekta Darovnica GEF – projekt smanjenja onečišćenja Jadranskog mora te na rashode za sufinanciranje kupnje energetske učinkovitih vozila za građane u iznosu od 7.460.766,00 kn u okviru kapitalnog projekta Poticanje energetske učinkovitosti u prometu. U odnosu na 2018. manji su za 10.099.092,00 kn ili 20,3 %, najvećim dijelom zbog toga jer je kapitalni projekt Darovnica GEF – projekt smanjenja onečišćenja Jadranskog mora završen u 2019.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 11.930.628,00 kn. U okviru navedenih vrijednosno značajniji rashodi u iznosu od 11.542.460,00 kn odnose se na ulaganja u informacijski sustav Fonda (integriranje i nadogradnja) u iznosu od 6.249.515,00 kn u okviru kapitalnog projekta Informatizacija, nabavu 389 metalnih spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada na javnim površinama (za potrebe jedinica lokalne samouprave) u iznosu od 2.783.663,00 kn u okviru kapitalnog projekta Nabava spremnika sredstvima EU-a te na nabavu računala i računalne opreme u iznosu od 2.509.282,00 kn u okviru kapitalnog projekta Opremanje.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 7.000.000,00 kn odnose se na otplatu glavnice primljenog kredita od banke. Kredit je dobiven 2017. za podmirenje prekoračenja po računu te za financiranje obveza po programima i projektima zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Vlada Republike Hrvatske donijela je 1. prosinca 2017. odluku o davanju državnog jamstva u korist davatelja kredita za kreditno zaduženje Fonda.

Višak prihoda i primitaka za 2019. ostvaren je u iznosu od 691.314.863,00 kn. Iz prethodnog razdoblja prenesen je višak prihoda i primitaka u iznosu od 904.514.024,00 kn te preneseni višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.595.828.887,00 kn. Višak prihoda i primitaka sastoji se od viška u iznosu od 1.596.513.976,00 kn i manjka u iznosu od 685.089,00 kn (manjak se odnosi na prihode iz EU sredstava).

Izvori viška prihoda i primitaka su: emisijske jedinice stakleničkih plinova u iznosu od 893.123.238,00 kn, naknade za posebne kategorije otpada u iznosu od 274.383.973,00 kn, naknade za nestavljanje biogoriva na tržište u iznosu od 221.005.779,00 kn, ostali izvori u iznosu od 191.924.301,00 kn, Darovnica Zaklade Globalnog fonda za zaštitu okoliša u iznosu od 9.742.320,00 kn, poticajna naknada za smanjenje komunalnog otpada u iznosu od 5.839.416,00 kn i sredstva državnog proračuna u iznosu od 494.949,00 kn.

Odlukom Upravnog odbora sredstva viška prihoda u iznosu od 1.596.513.976,00 kn planirana su za programe: Programi i projekti zaštite okoliša u iznosu od 607.052.110,00 kn, Programi i projekti energetske učinkovitosti u iznosu od 431.177.893,00 kn, Administrativno upravljanje i opremanje u iznosu od 416.000.000,00 kn te za program Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada u iznosu od 142.283.973,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2019., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 1.860.159.899,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2019.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2019.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2019.	31. prosinca 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	4.971.586,00	13.106.982,00	263,6
1.1.	Građevinski objekti	1.012.285,00	986.572,00	97,5
1.2.	Postrojenja i oprema	1.998.904,00	3.787.069,00	189,5
1.3.	Prijevozna sredstva	151.893,00	104.053,00	68,5
1.4.	Druga nefinancijska imovina	1.808.504,00	8.229.288,00	455,0
2.	Financijska imovina	1.258.555.574,00	1.847.052.917,00	146,8
2.1.	Novčana sredstva	1.029.563.345,00	1.668.857.814,00	162,1
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	11.470.058,00	11.441.573,00	99,8
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	34.175.758,00	17.160.250,00	50,2
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	232.423,00	7.533.338,00	3 241,2
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	183.093.990,00	142.049.254,00	77,6
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	20.000,00	10.688,00	53,4
	Ukupno imovina	1.263.527.160,00	1.860.159.899,00	147,2
3.	Obveze	546.070.064,00	487.007.345,00	89,2
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	107.172.620,00	68.516.811,00	63,9
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	17.831.474,00	5.490.534,00	30,8
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	420.000.000,00	413.000.000,00	98,3
3.4.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	1.065.970,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	717.457.096,00	1.373.152.554,00	191,4
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	1.263.527.160,00	1.860.159.899,00	147,2
	Izvanbilančni zapisi	3.746.677.848,00	4.183.032.547,00	111,6

Ukupna vrijednost imovine koncem 2019. veća je za 596.632.739,00 kn ili 47,2 % u odnosu na vrijednost početkom godine. Vrijednosno značajnije povećanje u iznosu od 588.497.343,00 kn ili 46,8 % odnosi se na financijsku imovinu.

Značajno povećanje vrijednosti imovine rezultat je povećanja sredstava ostvarenih, a neutrošenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi, koja su veća za 400.380.160,00 kn ili 82,8 %, te vrijednosnih papira, dionica i udjela u glavnici, čije je stanje početkom godine iznosilo 232.423,00 kn, a koncem 2019. iznosilo je 7.533.338,00 kn. Druga nefinancijska imovina veća je za 6.420.784,00 kn ili 355,0 %, najvećim dijelom u iznosu od 4.516.750,00 kn zbog ulaganja u informacijski sustav Fonda – Implementacija integralnog informacijskog sustava i nadogradnju informacijskog sustava radi podizanja sigurnosti u iznosu od 1.732.765,00 kn.

Nefinancijsku imovinu u iznosu od 13.106.982,00 kn čine druga nefinancijska imovina u iznosu od 8.229.288,00 kn, postrojenja i oprema u iznosu od 3.787.069,00 kn, građevinski objekti u iznosu od 986.572,00 kn (36 parkirnih mjesta u garaži u iznosu od 646.572,00 kn i montažna hala u Makarskoj u iznosu od 340.000,00 kn) te prijevozna sredstva u iznosu od 104.053,00 kn.

Vrijednosno značajnija druga nefinancijska imovina odnosi se na ulaganja u računalne programe u iznosu od 6.609.369,00 kn, zalihe metalnih spremnika (115 komada) za raspodjelu jedinicama lokalne samouprave (gradovima Split i Stari Grad te Općini Orebić) u iznosu od 805.988,00 kn te umjetnička djela (128 umjetničkih slika) u iznosu od 788.641,00 kn.

Novčana sredstva u iznosu od 1.668.857.814,00 kn odnose se na novac na računima kod dvije poslovne banke u ukupnom iznosu od 1.654.508.382,00 kn, od čega na deviznim računima 876.816.620,00 kn, a na kunskim računima 777.691.762,00 kn, te na novac na računima kod dvije poslovne banke (jedna u stečaju, jedna u likvidaciji) u ukupnom iznosu od 14.349.432,00 kn.

Koncem 2019. potraživanja iznose 317.311.775,00 kn, od čega se na potraživanja za prihode poslovanja odnosi 257.883.228,00 kn, dane zajmove 47.986.974,00 kn, potraživanja za depozit i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo 11.441.573,00 kn. Ispravak vrijednosti potraživanja iznosi 146.660.698,00 kn te potraživanja koncem 2019. iznose 170.651.077,00 kn.

Potraživanja iskazana koncem 2019. manja su za 58.088.729,00 kn ili 25,4 % u odnosu na stanje početkom 2019. Najznačajnije su smanjena potraživanja za nestavljanje biogoriva na tržište (u okviru potraživanja za prihode poslovanja), koja su manja za 36.858.904,00 kn ili 99,5 %.

Potraživanja za prihode poslovanja iznose 257.883.228,00 kn, ispravak vrijednosti 115.833.974,00 kn te navedena potraživanja koncem 2019. iznose 142.049.254,00 kn. Vrijednosno najznačajnija odnose se na potraživanja za povratnu naknadu u iznosu od 44.384.543,00 kn, poticajnu naknadu za smanjenje komunalnog otpada u iznosu od 26.923.539,00 kn, naknadu za zbrinjavanje ambalažnog otpada u iznosu od 13.323.914,00 kn, naknade za emisije u okoliš CO₂ u iznosu od 10.458.494,00 kn te na potraživanja za obračunane zatezne kamate u iznosu od 9.700.154,00 kn.

Potraživanja za dane zajmove iznose 47.986.974,00 kn, ispravak vrijednosti danih zajmova 30.826.724,00 kn te navedena potraživanja koncem 2019. iznose 17.160.250,00 kn. Vrijednosno značajnija odnose se na zajmove dane društvima u javnom sektoru u iznosu od 13.362.808,00 kn te na zajmove dane društvima izvan javnog sektora u iznosu od 3.473.316,00 kn. Zajmovi su dani za projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

Potraživanja za depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo iznose 11.441.573,00 kn. Vrijednosno značajnija odnose se na potraživanja za depozit oročen tijekom 2010. u iznosu od 10.000.000,00 kn kod poslovne banke (nad kojom je pokrenut stečajni postupak).

Ukupno dospjela potraživanja za dane zajmove iznose 44.182.474,00 kn, od čega se na dospjela potraživanja od korisnika koji su u stečaju ili predstečajnoj nagodbi te nad kojima je pokrenut prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ili su brisani iz sudskog registra odnosi 39.620.438,00 kn. U okviru dospjelih potraživanja za dane zajmove vrijednosno značajnija u iznosu od 25.852.721,00 kn odnose se na potraživanja od Tvornice elektroda i ferolegura d.d., Šibenik. Na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske, navedeno potraživanje je u 2020. pretvoreno u udjel u temeljnom kapitalu trgovačkog društva Batižele d.o.o.

Od ukupno iskazanih potraživanja koncem 2019. dospjela potraživanja iznose 65.328.895,00 kn. U navedeni iznos nisu uključena dospjela potraživanja za koja je obavljen ispravak vrijednosti. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 50.604.683,00 kn te na potraživanja za dane zajmove u iznosu od 13.355.750,00 kn. Tijekom 2019. poduzimane su mjere naplate (opomene, ovrhe, prijave u stečajnim postupcima i predstečajnih nagodbi). U 26 stečajnih postupaka Fond je prijavio potraživanja u ukupnom iznosu od 1.507.127,00 kn, u četiri postupka predstečajne nagodbe prijavio je potraživanja u ukupnom iznosu od 834.012,00 kn te zaključio dvije predstečajne nagodbe prema kojima potražuje 170.794,00 kn.

Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici u iznosu od 7.533.338,00 kn odnose se na obveznice jednog društva u iznosu od 5.840.732,00 kn, depozitarne potvrde drugog društva u iznosu od 1.460.183,00 kn te dionice i udjele u glavnici u iznosu od 232.423,00 kn. Trgovački sud u Zagrebu donio je u srpnju 2018. rješenje, kojim je potvrđena nagodba u postupku izvanredne uprave nad dužnikom (Agrokor d.d.) i njegovim ovisnim i povezanim društvima, koje je postalo pravomoćno u listopadu 2018. S obzirom na to da su društvo i njegova ovisna i povezana društva prenesena na društvo Fortenova grupa d.d., Zagreb, s 31. ožujka 2019. iz poslovnih knjiga Fonda isknjižena su potraživanja od navedenog društva u ukupnom iznosu od 43.115.545,00 kn i s 1. travnja 2019. uknjižena su potraživanja s osnove vrijednosnih papira u ukupnom iznosu od 7.300.915,00 kn.

Vrijednost dionica i udjela u glavnici iskazana je u iznosu od 232.423,00 kn na temelju unosa potraživanja (s osnove naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada) u temeljni kapital i upisom 23 242 dionice u postupku predstečajne nagodbe.

Koncem 2019. obveze su iznosile 487.007.345,00 kn i manje su za 59.062.719,00 kn ili 10,8 % u odnosu na obveze početkom godine, kada su iznosile 546.070.064,00 kn. U odnosu na početak 2019. značajnije su smanjene obveze za materijalne rashode, koje su manje za 34.751.808,00 kn ili 37,4 %, te obveze za nabavu nefinancijske imovine, koje su manje za 12.340.940,00 kn ili 69,2 %.

Vrijednosno najznačajnije obveze u iznosu od 471.219.269,00 kn odnose se na obveze za kredit u iznosu od 413.000.000,00 kn (dugoročni kredit iz 2017. namijenjen za podmirenje dopuštenog prekoračenja po računu i financiranje obveza po programima i projektima zaštite okoliša i energetske učinkovitosti). Obveze za rashode gospodarenja posebnim kategorijama otpada iznose 50.713.044,00 kn, obveze prema zaposlenima (za plaće i naknade za prosinac 2019.) iznose 4.460.960,00 kn te obveze za ulaganja u informacijski sustav Fonda iznose 3.045.265,00 kn.

Od ukupno iskazanih obveza, koje su koncem 2019. iznosile 487.007.345,00 kn, na dospjele obveze odnosi se 536.604,00 kn, a na nedospjele 486.470.741,00 kn. U okviru nedospjelih obveza vrijednosno značajnije su obveze za kredite u iznosu od 413.000.000,00 kn i rashode poslovanja u iznosu od 67.980.206,00 kn.

Razlozi za nabavu financijskih sredstava putem dugoročnog kredita potječu iz 2015., kada je Fond preuzeo obveze iznad financijskog plana na teret budućih razdoblja (za 2016., 2017. i 2018.). Većina obveza preuzeta je nakon javnih poziva i natječaja za programe i projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti (program obnove obiteljskih kuća, program obnove višestambenih zgrada i poticanje održive gradnje).

Postupak nabave financijskih sredstava proveden je u listopadu 2017., a Upravni odbor Fonda je u studenom 2017. donio odluku kojom odobrava kreditno zaduženje Fonda u iznosu od 420.000.000,00 kn. Vlada Republike Hrvatske je u prosincu 2017. donijela odluku o davanju državnog jamstva u korist davatelja kredita. Kredit je dobiven 2017. za podmirenje prekoračenja po računu te financiranje obveza po programima i projektima zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Rok otplate je sedam godina, odnosno konac studenoga 2024., uključujući dvije godine počeka i pet godina otplate u mjesečnim obrocima, uz mogućnost prijevremene otplate kredita u cijelosti ili djelomično i prije konačnog dospijeca kredita. Fiksna kamatna stopa iznosi 1,88 % godišnje.

Kredit je prijevremeno vraćen, u siječnju 2020. iz namjenskih sredstava, i to iz prihoda ostvarenih od prodaje emisijskih jedinica (nakon preraspodjele navedenih prihoda) u iznosu od 226.500.000,00 kn te iz namjenskih prihoda na temelju Zakona o Fondu u iznosu od 193.500.000,00 kn. Prema obrazloženju odgovorne osobe, povrat kredita dogovoren je s Ministarstvom financija i Ministarstvom.

Izvanbilančni zapisi koncem 2019. iznose 4.183.032.547,00 kn. Odnose se na instrumente osiguranja plaćanja u iznosu od 2.303.136.699,00 kn (zadužnice, mjenice, bankarske garancije i založno pravo), preuzete ugovorne obveze za projekte u pripremi i provedbi u iznosu od 1.502.320.822,00 kn (projekti zaštite okoliša 1.423.173.646,00 kn, a projekti energetske učinkovitosti 79.147.176,00 kn), ulaganja Fonda u dva centra za gospodarenje otpadom – Mariščina i Kaštijun u iznosu od 215.907.413,00 kn (radovi, oprema, intelektualne usluge i promidžba, najvećim dijelom financirani iz sredstava Europske unije), potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 87.800.755,00 kn, potraživanja po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 70.728.047,00 kn te na tuđu imovinu dobivenu na korištenje u iznosu od 3.138.811,00 kn (poslovni prostor u iznosu od 2.017.887,00 kn i automobili u iznosu od 1.120.924,00 kn).

Vlastiti izvori u iznosu od 1.373.152.554,00 kn odnose se na višak prihoda i primitaka u iznosu od 1.595.828.886,00 kn (višak prihoda poslovanja u iznosu od 1.467.515.389,00 kn i višak primitaka od financijske imovine u iznosu od 128.313.497,00 kn), obračunane prihode poslovanja u iznosu od 142.523.098,00 kn te vlastite izvore u iznosu od 47.800.570,00 kn, umanjeno za obveze u iznosu od 413.000.000,00 kn.

Javna nabava

Fond je donio Plan nabave roba, radova i usluga te 26 izmjena i dopuna Plana nabave za 2019. Prema posljednjim izmjenama, planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 527.297.648,00 kn. U odnosu na početni, Plan nabave povećan je za 197.140.904,00 kn ili 59,7 %. Plan nabave za 2019. te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske prema odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17).

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2019., zaključena su dva okvirna sporazuma, tri dodatka i 16 ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti od 28.257.149,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost.

Na temelju otvorenih postupaka javne nabave, zaključena su dva okvirna sporazuma za nabave u vrijednosti od 1.051.680,00 kn, 16 ugovora o javnoj nabavi roba i usluga u vrijednosti od 26.605.884,00 kn te tri dodatka ugovoru o nabavi roba i usluga u vrijednosti od 599.585,00 kn. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava), iznosila je 6.115.630,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost.

Na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi zaključen je ugovor o zakupu poslovnog prostora u vrijednosti od 30.999.553,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, prema odredbi članka 30., stavka 1., točke 1. navedenog Zakona. Zaključen je i 41 ugovor za usluge radiotelevizijskog emitiranja radijskih i televizijskih spotova u vrijednosti od 1.811.466,00 kn, prema odredbi članka 30., stavka 1., točke 3. Zakona, i pet ugovora za nabavu usluga pružanja pravnih savjeta i zastupanja u vrijednosti od 599.999,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, prema odredbi članka 30., stavka 1., točaka 5., 6. i 7. navedenog Zakona. Na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi ugovorene su usluge u ukupnoj vrijednosti od 33.411.018,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Razlika u provedenim postupcima u odnosu na planirane odnosi se na četiri planirana postupka nabave u vezi s projektom Sanacija lokacije visokoonečišćene opasnim otpadom Sovjak ukupne procijenjene vrijednosti od 288.365.044,00 kn. Navedeni postupci nisu provedeni jer prethodne radnje nisu završene u planiranim rokovima.

III. REVIZIJA ZA 2019.

Postupci revizije provedeni su od 20. siječnja do 3. prosinca 2020.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17 i 112/18).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10 i 120/13)
3. Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18)
4. Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
5. Zakon o energetske učinkovitosti (Narodne novine 127/14 i 116/18)
6. Zakon o zaštiti okoliša
7. Zakon o zaštiti zraka
8. Zakon o održivom gospodarenju otpadom
9. Zakon o energiji (Narodne novine 120/12, 14/14, 95/15, 102/15 i 68/18)
10. Zakon o biogorivima za prijevoz
11. Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (Narodne novine 88/15, 78/16 i 116/17)
12. Uredba o dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova (Narodne novine 19/13)
13. Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine 50/17)
14. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19)
15. Statut Fonda

16. Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13, 18/16 i 89/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
17. Zakon o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18)
18. Zakon o javnoj nabavi
19. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
20. Odluka o provedbi jednostavne nabave u Fondu (veljača 2018. i svibanj 2019.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa, unutarnji akti, odluke te druga dokumentacija i informacije o poslovanju Fonda. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prijašnjeg razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. U pribavljanju revizijskih dokaza korištene su sljedeće metode: pregled i testiranje dokumentacije metodom slučajnog odabira, analitički postupci te razgovori sa zaposlenicima kako bi se pribavila obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima. Provjerene su vrijednosno značajne stavke na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dokumentacija u vezi s popisom imovine i obveza, ulaznim računima, evidentiranjem prihoda i primitaka, rashodima i izdacima, postupcima javne nabave te drugom dokumentacijom. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2019.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina i vlastiti izvori, obveze i javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2019. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, program rada, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihode i primitke, rashode i izdatke te javnu nabavu.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Fond obavlja poslove utvrđene odredbama Zakona o Fondu, koji se odnose na financiranje pripreme, provedbe i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unaprjeđivanja okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

Strategijom gospodarenja otpadom, koju je donio Hrvatski sabor 2005., utvrđeni su ciljevi te predložene mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. Na temelju Strategije gospodarenja otpadom donose se petogodišnji planovi gospodarenja otpadom. Strategijom gospodarenja otpadom dane su smjernice za unaprjeđivanje sustava gospodarenja građevnim otpadom. Doneseni su zakoni i dio provedbenih propisa – Zakon o održivom gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom) te šest pravilnika.

Plan gospodarenja otpadom Vlada Republike Hrvatske donijela je u siječnju 2017. U provedbi Plana gospodarenja otpadom, osim Fonda, sudjeluju tijela državne uprave zadužena za industriju, rudarstvo, energetiku, more, turizam, promet, poljoprivredu, šumarstvo, vodno gospodarstvo, zaštitu prirode, zdravstvo, financije i druga državna tijela te lokalne jedinice i drugi sudionici.

Planom gospodarenja otpadom definirano je 16 ciljeva za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. Odluku o implementaciji Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (dalje u tekstu: Odluka o implementaciji) Vlada Republike Hrvatske donijela je u svibnju 2017. Navedenom Odlukom o implementaciji utvrđene su potrebne aktivnosti i rokovi za realizaciju mjera određenih Planom gospodarenja otpadom radi lakše i brže provedbe te praćenja ostvarenja navedenog Plana na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Ostvarivanje ciljeva planirano je provedbom 49 mjera, od kojih je Fond nositelj provedbe za četiri mjere, za pet mjera je sunositelj provedbe, dok su druge mjere u nadležnosti drugih tijela.

Dvije mjere za koje je Fond nositelj aktivnosti su provedene (unaprjeđenje i analiza postojećeg sustava gospodarenja otpadom ambalažom te provedba nacionalne kampanje na temu održivog gospodarenja otpadom), jedna mjera treba se provesti do konca 2022., dok je mjera unaprjeđenje sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada (otpadnim vozilima, otpadnim baterijama i akumulatorima, otpadnim gumama, EE otpadom te uljima) trebala biti provedena do prvog kvartala 2018.

Prema informacijama odgovorne osobe iz Sektora za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, mjera unaprjeđenje sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada provedena je od srpnja 2019. do srpnja 2020.

Tri mjere za koje je Fond sunositelj aktivnosti, a trebale su biti provedene do rujna odnosno prosinca 2017. te lipnja 2018., nisu provedene, jedna mjera je provedena, a jednu mjeru treba provesti do konca 2020. Mjere koje nisu provedene odnose se na izradu projektnog prijedloga informativno-edukativne kampanje na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane, uvođenja posebne naknade za odlaganje otpada te izradu akcijskog plana za odvojeno prikupljanje i recikliranje građevnog otpada. Jedan od razloga neprovođenja mjera je nedonošenje provedbenih propisa. Mjera za koju je Fond sunositelj aktivnosti je provedena.

Fondu su Strategijom, planovima, zakonima i drugim propisima u nadležnost dani poslovi u vezi sa zaštitom okoliša i energetsom učinkovitosti. Pojedini pravilnici, uredbe, kriteriji, naputci i odluke nisu doneseni pa nisu utvrđene pojedine propisane naknade, kao što su naknada za odlaganje građevnog otpada, naknada za odlaganje komunalnog otpada te naknada korisnika okoliša. Navedene naknade treba propisati Vlada Republike Hrvatske uredbama na prijedlog ministra nadležnog za zaštitu okoliša i energetiku. Sredinom 2017. Fond je prosljedio nadležnom ministarstvu popis podzakonskih akata koje treba donijeti na temelju zakona koji reguliraju područje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti s prijedlogom iznosa pojedinih naknada, koji uključuje i naknadu za odlaganje građevnog otpada.

Između ostalog, nisu doneseni sljedeći akti: uredba o gospodarenju građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest, uredba o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom, uredba i pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima, uredba i pravilnik o gospodarenju otpadnim brodovima, uredba o načinu i uvjetima utvrđivanja statusa usklađenosti odlagališta otpada, pravilnik o registru gospodarenja posebnim kategorijama otpada i drugi.

Odredbama članka 43. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisano je da Fond vodi Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada koji sadrži podatke o proizvodima i njihovim svojstvima u vezi gospodarenja otpadom te da oblik, sadržaj, način vođenja i prijave podataka u Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada propisuje ministar pravilnikom. Navedeni pravilnik nije donesen zbog čega Fond do srpnja 2020. nije ustrojio Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada, a u svom informacijskom sustavu ima određene podatke o proizvodima u vezi s gospodarenjem otpadom.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzimanje aktivnosti prema nadležnom Ministarstvu u cilju donošenja provedbenih propisa (pravilnici i uredbe) koji još nisu doneseni, a čije donošenje propisuju zakoni koji reguliraju područje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, kako bi Fond mogao obavljati poslove koji su mu dani u nadležnost te kako bi za obavljanje tih poslova imao osigurana potrebna financijska sredstva.

Fond je 2008. uspostavio sustav gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest te je za odlaganje tog otpada, na odlagalištima neopasnog otpada, izgrađeno 17 posebnih ploha (kazeta). Zaključeni su ugovori o preuzimanju i zbrinjavanju građevnog otpada koji sadrži azbest s komunalnim društvima koja upravljaju navedenim odlagalištima, kao i ugovori s ovlaštenim skupljačima o sakupljanju, prijevozu, privremenom skladištenju i predaji na zbrinjavanje na odlagališta komunalnog otpada.

Fond je na temelju ugovora i dostavljene dokumentacije, od 2008. do konca srpnja 2016., za građevni otpad koji sadrži azbest isplatio naknadu skupljačima za troškove sakupljanja i prijevoza te naknadu komunalnim društvima za odlaganje od ukupno 242.772.587,00 kn.

Financijskim planom Fonda za 2017. i nadalje nisu planirana sredstva za nastavak financiranja sustava gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest. Početkom 2017. svi sudionici sustava obaviješteni su o obustavi financiranja sustava od Fonda, do donošenja uredbe o gospodarenju građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest. Prema odredbi članka 58. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedenu uredbu treba donijeti Vlada Republike Hrvatske. Uredba treba propisati način izračuna naknade za odlaganje građevnog otpada, obveze osoba koje odlažu građevni otpad i uvjete za provedbu tih obveza. Također, uredbom treba utvrditi visinu naknade za odlaganje građevnog otpada koja bi se uplaćivala Fondu i namjenski trošila za sufinanciranje izgradnje reciklažnih dvorišta za građevni otpad te za troškove sustava gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest. Zbog nedonošenja uredbe, Fond nema namjenskih sredstava za daljnje financiranje navedenog sustava.

Iako je isplata naknada skupljačima i komunalnim društvima za azbest obustavljena, Fond nije onemogućio korištenje kazeta za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest te se one i dalje koriste za odlaganje tog otpada prikupljenog od pravnih i fizičkih osoba koje same plaćaju zbrinjavanje. Poslove preuzimanja i zbrinjavanja navedenog otpada na posebno izgrađenu plohu (kazetu) obavljaju osobe koje s Fondom imaju zaključene ugovore. Odredbom članka 26. Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (Narodne novine 69/16), propisano je da Fond vodi očevidnik o količinama i lokacijama nastanka građevnog otpada koji sadrži azbest. Odredbom članka 30. navedenog Pravilnika, propisano je da su lokalne jedinice dužne dostaviti Fondu podatke o lokacijama na kojima se nalazi azbest na njihovu području u roku od godine dana od dana stupanja navedenog Pravilnika na snagu (srpanj 2017). Do svibnja 2020. podatke o lokacijama na kojima se nalazi građevni materijal koji sadrži azbest dostavile su 102 lokalne jedinice ili 18,4 %. Fond od lokalnih jedinica koje nisu dostavile podatke nije tražio dostavu navedenih podataka koji su mu potrebni za vođenje očevidnika, stoga očevidnik nije cjelovit.

Državni ured za reviziju preporučuje od lokalnih jedinica zatražiti podatke o lokacijama na kojima se nalazi građevni materijal koji sadrži azbest, o kojem prema propisima Fond vodi očevidnik, u cilju upotpunjavanja i unaprjeđivanja sustava gospodarenja azbestnim otpadom te zaštite ljudskog zdravlja i okoliša.

Odredbom članka 64. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisano je da Fond u suradnji s Ministarstvom do 31. siječnja tekuće godine utvrđuje okvirni cilj za određene količine posebnih kategorija otpada koje su u toj kalendarskoj godini dužni ispuniti proizvođači proizvoda. Propisano je da Fond do 31. siječnja tekuće godine nakon ishođene prethodne suglasnosti Ministarstva, na razini Republike Hrvatske, temeljem podataka o količini proizvoda stavljenog na tržište sadržanih u Registru gospodarenja posebnim kategorijama otpada i podataka o gospodarenju otpadom sadržanih u elektroničkom očevidniku nastanka i tijeka otpada za prethodnu kalendarsku godinu, utvrđuje cilj koji su za prethodnu kalendarsku godinu dužni ispuniti proizvođači proizvoda.

Fond treba pratiti ispunjavanje utvrđenog cilja te izraditi i dostaviti Ministarstvu kvartalno i godišnje izvješće o ispunjavanju određenog cilja na razini Republike Hrvatske, za sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpada kojim upravlja. Fond za sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpada kojim upravlja nije utvrdio ciljeve koje su za prethodnu kalendarsku godinu dužni ispuniti proizvođači proizvoda, pa nije ni sastavio kvartalna i godišnja izvješća o ispunjavanju određenog cilja na razini Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi i pratiti ispunjavanje ciljeva za određene količine posebnih kategorija otpada, propisane odredbom članka 64. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koje su u kalendarskoj godini dužni ispuniti proizvođači proizvoda od kojih nastaje otpad.

Odredbom članka 68. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisano je da Fond izrađuje prijedlog područja sakupljanja određenog otpada temeljem procjene tržišne vrijednosti otpada, budućih količina i analize podataka o prostornoj raspodjeli nastajanja količina otpada u prethodne dvije godine. Propisano je da se odluka o područjima sakupljanja otpada objavljuje u Narodnim novinama. Ministarstvo je objavilo samo Odluku o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže (Narodne novine 88/15 i 102/18). Donošenje odluka o područjima sakupljanja određenog otpada jedan je od preduvjeta za raspisivanje javnih poziva za obavljanje usluge sakupljanja posebne kategorije otpada.

Odredbama članaka 69. i 70. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisano je da za obavljanje usluge sakupljanja otpada određene posebne kategorije otpada na području određenom odlukom nadležnog ministra Fond raspisuje javni poziv za podnošenje programa za obavljanje navedene usluge.

Fond je u 2015. raspisao javni poziv za podnošenje programa za obavljanje usluge sakupljanja neopasne otpadne ambalaže na području Republike Hrvatske i donio odluku o odabiru najprihvatljivijih programa na temelju Odluke o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže iz kolovoza 2015. Protiv navedene odluke je uložena žalba, te je nadležno Ministarstvo odluku poništilo. Fond je u rujnu 2019. ponovno raspisao javni poziv za podnošenje programa za obavljanje usluge sakupljanja neopasne otpadne ambalaže na temelju Odluke o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže iz studenoga 2018. Zaprimljeno je 107 programa, od kojih su 53 programa uzeta u razmatranje. Nakon odabira najprihvatljivijih programa, utvrđeno je da u pojedinim područjima sakupljanja i za pojedine vrste ambalaže nema odabranih programa, odnosno da ukupni zbroj količina neopasne otpadne ambalaže iz prihvatljivijih programa ne zadovoljava ispunjenje propisanog cilja sakupljanja. U veljači 2020. Fond je donio odluku o poništenju navedenog javnog poziva. Poslove sakupljanja otpada uglavnom obavljaju bivši koncesionari, koji imaju valjanu dozvolu Ministarstva na temelju prije zaključenih ugovora i dodataka, koji su na snazi do zaključenja ugovora po provedenim javnim pozivima.

Za posebne kategorije otpada (otpadne gume, otpadna vozila i otpadna EE oprema) javni poziv za obavljanje usluge sakupljanja nije raspisan, s obzirom na to da nisu utvrđena područja sakupljanja pojedinog otpada te stvoreni drugi preduvjeti potrebni za raspisivanje javnih poziva propisanih Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, jer se njima regulira način postupanja s pojedinom posebnom kategorijom otpada, što je relevantno za provođenje analiza.

Za ostale posebne kategorije otpada (otpadna vozila i otpadne baterije te akumulatori), prema obrazloženju nadležne osobe Fonda, u tijeku je provođenje analize čiji će pokazatelji biti podloga za izradu prijedloga područja sakupljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje ubrzati postupke analize u vezi s izradom prijedloga područja sakupljanja otpadnih vozila te otpadnih baterija i akumulatora, kako bi se javni pozivi za obavljanje usluge sakupljanja tih posebnih kategorija otpada mogli što prije raspisati.

Sustavom upravljanja ambalažom i otpadnom ambalažom, koji je propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima, nisu obuhvaćene pojedine kategorije ambalaže. Tako, primjerice, ambalaže tekućina za vjetroborska stakla, ulja, ocat, destilirane vode i drugih proizvoda nisu obuhvaćene navedenim sustavom, iako proizvođači proizvoda pakiranih u navedenu ambalažu plaćaju naknadu za zbrinjavanje.

Odredbom članka 14., stavka 4. Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama (Narodne novine 113/16), propisano je da je Fond obavezan prikupljati podatke o količini guma stavljenih na tržište na teritoriju Republike Hrvatske, količini sakupljenih otpadnih guma i količini otpadnih guma koje su oporabljene te količini i vrsti proizvoda i otpada nastalih materijalnom oporabom otpadnih guma, količini proizvedenog goriva, guma koje su uvezene radi oporabe i izvezeno na obradu te količini izvezenog otpada nastalog oporabom otpadnih guma radi daljnje obrade.

Nadalje, odredbom članka 14., stavka 5. navedenog Pravilnika, propisano je da je Fond obavezan podatke o gospodarenju otpadnim gumama jednom godišnje, najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, dostaviti Ministarstvu. Do propisanog roka u informatički program nisu upisana pojedina dostavljena mjesečna i godišnja izvješća obveznika plaćanja naknada za gospodarenje otpadnim gumama te Fond do svibnja 2020. nije imao cjelovite podatke o gospodarenju otpadnim gumama.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljati Ministarstvu podatke o gospodarenju otpadnim gumama u skladu s odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama.

– Unutarnja revizija

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Fonda ustrojena je Samostalna služba za unutarnju reviziju te su sistematizirana i popunjena dva radna mjesta (voditelj Službe i viši samostalni unutarnji revizor). Prema odredbi članka 15. i 26. Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19), jedinica za unutarnju reviziju mora imati najmanje tri unutarnja revizora, uključujući rukovoditelja unutarnje revizije. S obzirom na složenost i obujam poslovanja, veliku količinu dokumentacije za obradu, kao i na utvrđene manjkavosti u poslovanju Fonda, potrebno je preraspodjelom zaposlenika povećati broj unutarnjih revizora.

Državni ured za reviziju preporučuje, u skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, preraspodjelom zaposlenika Fonda povećati broj unutarnjih revizora.

- 1.2. *U vezi s preporukom da se poduzmu aktivnosti prema nadležnom Ministarstvu u cilju donošenja provedbenih propisa (pravilnici i uredbe) koji još nisu doneseni, a čije donošenje propisuju zakoni koji reguliraju područje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, kako bi Fond mogao obavljati poslove koji su mu dani u nadležnost te kako bi za obavljanje tih poslova imao osigurana potrebna financijska sredstva, u Očitovanju se navodi da Fond kontinuirano poduzima aktivnosti prema nadležnom Ministarstvu u cilju donošenja provedbenih propisa.*

Nadalje, navodi da, između ostalog, nisu donesene uredbe o gospodarenju građevnim otpadom koji sadrži azbest, otpadnim uljima i otpadnim brodovima, kao ni uredba o načinu i uvjetima utvrđivanja statusa usklađenosti odlagališta otpada, pravilnik o registru gospodarenja posebnim kategorijama otpada i drugo. Gospodarenje otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom tlu je u nadležnosti Ministarstva te Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture.

Fond prihvaća preporuku u vezi s traženjem podataka od lokalnih jedinica o lokacijama na kojima se nalazi građevni materijal koji sadrži azbest, o kojem prema propisima Fond vodi očevidnik, u cilju upotpunjavanja i unaprjeđivanja sustava gospodarenja azbestnim otpadom te zaštite ljudskog zdravlja i okoliša.

U vezi s nalazom utvrđivanja i praćenja ispunjavanja ciljeva za određene količine posebnih kategorija otpada, propisane odredbom članka 64. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koje su u kalendarskoj godini dužni ispuniti proizvođači proizvoda od kojih nastaje otpad, u Očitovanju se navodi da budući da nisu doneseni propisi koji reguliraju način i uvjete okvirnih ciljeva, ciljevi nisu doneseni. Ciljeve o kojima Fond izvještava i koje prati, a koji se odnose na proizvode od kojih nastaju posebne kategorije otpada su podaci koje Fond vodi u svom programu. To su podaci o količini proizvoda stavljenih na tržište, njihovu obračunu, količini koja je sakupljena i količini koja je predana na oporabu. Podatke Fond jednom godišnje dostavlja resornom Ministarstvu, koji podatke objedinjuje, stavlja na svoju mrežnu stranicu i šalje Europskoj komisiji.

U vezi s preporukom da se ubrzaju postupci analize za izradu prijedloga područja sakupljanja otpadnih vozila te otpadnih baterija i akumulatora, kako bi se javni pozivi za obavljanje usluge sakupljanja tih posebnih kategorija otpada mogli što prije raspisati, u Očitovanju se navodi da je Fond u skladu s odredbom članka 68. Zakona o gospodarenju otpadom izradio analize podataka o prostornoj raspodjeli nastajanja količina otpada u prethodne dvije godine za otpadne baterije i akumulatore te otpadna vozila u svrhu izrade prijedloga područja sakupljanja za navedene posebne kategorije otpada. Međutim, kako je u tijeku izrada i donošenje novog Zakona o gospodarenju otpadom kojim će se propisati zakonska rješenja u vezi s postupanjem s posebnim kategorijama otpada na sasvim drukčiji način od propisanih postojećim Zakonom, zbog navedenog razloga nije se ni pristupilo izradi prijedloga područja sakupljanja za navedene posebne kategorije otpada. Nadalje, ukazuju i na činjenicu kako za otpadne baterije i akumulatore nije raspisan javni poziv za obavljanje usluge obrade otpadnih baterija i akumulatora u svrhu izdavanja ovlaštenja gospodarskim subjektima za obavljanje usluge obrade otpadnih baterija i akumulatora (odredba članka 71. Zakona o gospodarenju otpadom).

Slijedom navedenog, budući da su ovlaštenja gospodarskim subjektima za obavljanje usluge obrade otpadnih baterija i akumulatora i njihova prostorna raspoređenost jedan od parametara potrebnih za raspisivanje javnog poziva za sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora, do raspisivanja javnog poziva za obavljanje usluge obrade i donošenja ovlaštenja, prema odredbi članka 71. Zakona o gospodarenju otpadom, nisu stečeni uvjeti ni za raspisivanje javnog poziva za sakupljanje.

U vezi s nalazom za dostavljanje podataka Ministarstvu o gospodarenju otpadnim gumama u skladu s odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama, u Očitovanju se navodi da je odredbom članka 14., stavka 5. navedenog Pravilnika propisano da je Fond obavezan podatke o gospodarenju otpadnim gumama jednom godišnje, najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, dostaviti Ministarstvu. Također, odredbom članka 17., stavka 3. navedenog Pravilnika, propisano je da je do uspostave Registra proizvođač dužan Obrazac IPG dostavljati Fondu do petog dana u tekućem mjesecu za prethodni kalendarski mjesec, odnosno godišnje do konca veljače tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Iz gore navedenog vidljivo je kako navedeni rokovi dostave IPG obrazaca, kao i rok dostave podataka Ministarstvu, nisu usklađeni, što predstavlja problem pri njihovom pravodobnom unosu i obradi. U skladu s navedenim, ako se podaci dostavljaju Ministarstvu u propisanom roku, postoji rizik da nisu obuhvaćeni svi podaci, te samim time izvještaj nije potpun. Odredbom članka 17., stavka 3. Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama, propisano je da je proizvođač dužan do konca veljače tekuće godine dostaviti Fondu godišnje podatke na Obrascu IPG za prethodnu godinu. Slijedom navedenog jasno proizlazi kako su rokovi propisani odredbama članka 14., stavka 5. i članka 17., stavka 3. navedenog Pravilnika neusklađeni. Podaci koje je proizvođač dužan dostaviti Fondu do konca veljače ne mogu biti obrađeni do 1. ožujka, s obzirom na to da Fondu nije ostavljen niti jedan dan za obradu podataka, zbog čega Fond nije ni u mogućnosti dostaviti podatke u skladu s odredbom članka 14., stavka 5. Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama. Nadalje, navodi da Fond tek po obradi svih zaprimljenih podataka, koji se tek u tom trenutku smatraju konačnim, podatke dostavlja Ministarstvu, a sve suprotno tome smatra se nepotpunim. Slijedom navedenog, potrebno je uzeti u obzir sve relevantne činjenice i ostale odredbe propisa pri sagledavanju ovog konkretnog pitanja, s obzirom na to da one zbog nekonzistentnosti u propisanim rokovima ukazuju na nemogućnost postupanja u skladu s njima.

Fond prihvaća preporuku da se preraspodjelom zaposlenika poveća broj unutarnjih revizora u skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, ali navodi da će povećati broj unutarnjih revizora putem javnog natječaja ili internom preraspodjelom.

2. Program rada

- 2.1. Odredbom članka 15. Statuta, propisano je da Upravni odbor uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donosi višegodišnji i godišnji program rada Fonda. Prema odredbi članka 64. Statuta, raspodjela sredstava iz financijskog plana utvrđuje se u skladu s godišnjim i višegodišnjim programom rada.

Program rada Fonda za višegodišnje razdoblje nije donesen, što nije u skladu s odredbama članaka 15. i 41. Statuta. Odredbom članka 41. Statuta, propisano je da Upravni odbor uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donosi program rada za višegodišnje razdoblje u skladu sa strateškim i planskim dokumentima te drugim aktima i propisima iz područja zaštite okoliša i područja energetske učinkovitosti kao i međunarodnim ugovorima čija je potpisnica Republika Hrvatska. Program rada za višegodišnje razdoblje treba donijeti i zbog toga što se veći dio projekata koje financira Fond realizira tijekom dužeg razdoblja.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti program rada Fonda za višegodišnje razdoblje, u skladu s odredbama Statuta.

Program rada za 2019. prihvatio je Upravni odbor u siječnju 2019. Za navedeni Program pribavljena su mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja te Ministarstva. Nakon razmatranja primjedbi Ministarstva i Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja obavljene su određene izmjene te je izmijenjeni Program rada za 2019. donio Upravni odbor u travnju 2019. Program rada Fonda za 2019. dostavljen je 3. svibnja 2019. Ministarstvu na daljnje postupanje. Suglasnost Vlade Republike Hrvatske na navedeni Program nije primljena, a Fond nema informacija je li Ministarstvo uputilo Program rada Fonda za 2019. Vladi Republike Hrvatske.

Odredbom članka 23. Statuta, određeno je da direktor podnosi izvješće o ostvarivanju programa rada Fonda Vladi Republike Hrvatske, ministarstvu nadležnom za poslove zaštite okoliša i ministarstvu nadležnom za poslove energetike. Prema odredbi članka 43. Statuta, Fond podnosi Vladi Republike Hrvatske Izvješće o ostvarenju programa rada Fonda, u protekloj godini u roku od 30 dana po usvajanju godišnjeg obračuna. Godišnji obračun za 2019. usvojen je 12. ožujka 2020. Izvješće o ostvarivanju programa rada Fonda trebalo je podnijeti do sredine travnja 2020., a do vremena obavljanja revizije (lipanj 2020.) još nije bilo podneseno.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje i podnošenje godišnjeg izvješća o ostvarenju programa rada Fonda Vladi Republike Hrvatske u roku utvrđenom Statutom.

Na temelju Programa rada i Financijskog plana za 2019. donesen je godišnji program raspisivanja javnih natječaja, odnosno javnih poziva za neposredno sufinanciranje projekata zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u 2019. Navedeni program raspisivanja javnih natječaja, odnosno javnih poziva donio je Upravni odbor u ožujku 2019., a izmjene u travnju 2019.

Godišnjim programom raspisivanja javnih natječaja, odnosno javnih poziva za neposredno sufinanciranje određenih rashoda, planirano je u okviru programa Programi i projekti zaštite okoliša raspisati pet javnih poziva i jedan javni natječaj, dok je u okviru programa Programi i projekti energetske učinkovitosti planirano raspisati 15 javnih poziva i dva javna natječaja. Ukupno je planirano 20 javnih poziva i tri natječaja. U 2019. Fond je u okviru programa Programi i projekti zaštite okoliša raspisao jedan javni poziv i jedan natječaj, a u okviru programa Programi i projekti energetske učinkovitosti osam javnih poziva. U 2019. je raspisano 45,0 % planiranih javnih poziva, odnosno 33,3 % planiranih javnih natječaja.

Državni ured za reviziju preporučuje obavljati aktivnosti u vezi s javnim pozivima i natječajima za sufinanciranje projekata iz područja zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u skladu s godišnjim programom raspisivanja javnih natječaja.

- 2.2. *Fond prihvaća nalaz u vezi s donošenjem programa rada Fonda za višegodišnje razdoblje, u skladu s odredbama Statuta.*

Prihvaća se nalaz u vezi sa sastavljanjem i podnošenjem Vladi Republike Hrvatske godišnjeg izvješća o ostvarenju programa rada Fonda u roku utvrđenom Statutom.

Fond prihvaća preporuku u vezi s raspisivanjem javnih poziva i natječaja za sufinanciranje projekata iz područja zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u skladu s godišnjim programom raspisivanja javnih natječaja.

3. Planiranje i izvršenje plana

- 3.1. Financijskim planom za 2019. planirani su prihodi i primici u iznosu od 1.670.417.200,00 kn, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.686.716.900,00 kn. Financiranje rashoda i izdataka planirano je prihodima tekuće godine u iznosu od 1.670.417.200,00 kn i prenesenim sredstvima iz prijašnjih godina u iznosu od 16.299.700,00 kn.

Nakon izmjena i dopuna Financijskog plana iz listopada 2019. planirani su ukupni prihodi i primici u iznosu od 1.812.423.925,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu od 1.245.219.300,00 kn te višak prihoda i primitaka u iznosu od 567.204.625,00 kn. Planiran je prijenos depozita iz prethodne godine u iznosu od 904.514.024,00 kn te prijenos depozita u sljedeću godinu u iznosu od 1.471.718.649,00 kn. Obrazloženje prijedloga financijskog plana ne sadrži pokazatelje uspješnosti realizacije ciljeva propisane odredbom članka 30. Zakona o proračunu i Uputama za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2019. – 2021., koje je donijelo Ministarstvo financija. Uputama je pojašnjeno da je pri izradi obrazloženja naglasak potrebno staviti na ciljeve koji se namjeravaju postići i pokazatelje uspješnosti realizacije tih ciljeva. Na taj način obrazloženje ispunjava svoju osnovnu svrhu i predstavlja podlogu za analiziranje rezultata (učinaka) i oblikovanje budućih ciljeva, usmjeravanje djelovanja proračunskog korisnika te osnovu za utvrđivanje odgovornosti.

Državni ured za reviziju nalaže obrazloženje prijedloga financijskog plana sastavljati u skladu sa Zakonom o proračunu i uputama Ministarstva financija te u obrazloženje uključiti i pokazatelje uspješnosti realizacije postavljenih ciljeva.

Ukupni prihodi i primici za 2019. ostvareni su u iznosu od 1.871.341.225,00 kn, što je 58.917.300,00 kn ili 3,3 % više od planiranih. Ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 1.180.026.362,00 kn, što je 65.192.938,00 kn ili 5,2 % manje od planiranih.

Vrijednosno značajnija odstupanja u odnosu na Financijski plan odnose se na subvencije, tekuće donacije, kapitalne pomoći, intelektualne usluge te na pomoći unutar općeg proračuna.

U okviru rashoda za subvencije planirani su rashodi za aktivnost Provedba aktivnosti energetske učinkovitosti na lokalnoj i regionalnoj razini Republike Hrvatske u iznosu od 3.500.000,00 kn, koji nisu ostvareni. Također, nisu ostvareni rashodi planirani u okviru rashoda za tekuće donacije u iznosu od 10.000.000,00 kn, za kapitalni projekt Ostali projekti i programi energetske učinkovitosti. U okviru kapitalnih pomoći za kapitalni projekt Gospodarenje otpadom – izgradnja centara za gospodarenje otpadom rashodi su ostvareni u iznosu od 11.532.789,00 kn, što je 41,1 % planiranoga iznosa. Za kapitalni projekt Izgradnja pretovarnih stanica rashodi su ostvareni u iznosu od 822.840,00 kn ili 32,4 % planiranog iznosa (razlog je kašnjenje u planiranoj dinamici izgradnje te zaključivanje ugovora za izvođenje radova koncem kolovoza 2019.).

U okviru rashoda za intelektualne usluge ostvareni su rashodi za kapitalni projekt Zaštita, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, vode i mora u iznosu od 1.975.000,00 kn, što je 351,4 % više od plana. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u okviru kapitalnoga projekta Nabava spremnika sredstvima EU-a ostvareni su u iznosu od 2.783.663,00 kn, što je 805.963,00 kn ili 40,8 % više od planiranog iznosa. U okviru rashoda za pomoći unutar općeg proračuna rashodi za kapitalni projekt Gospodarenje otpadom – izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marišćina nisu planirani, a ostvareni su u iznosu od 5.397.872,00 kn. Iako su izmjene Financijskog plana donesene koncem godine, u listopadu 2019., pojedini rashodi znatno odstupaju od planiranih iznosa.

Državni ured za reviziju preporučuje više pozornosti posvetiti planiranju te izvršavanju rashoda u skladu s planiranim namjenama i iznosima.

- 3.2. *Fond prihvaća nalaz u vezi sa sastavljanjem obrazloženja prijedloga financijskog plana u skladu sa Zakonom o proračunu i uputama Ministarstva financija te uključivanjem i pokazatelja uspješnosti realizacije postavljenih ciljeva u obrazloženje.*

Fond prihvaća preporuku u vezi s posvećivanjem više pozornosti planiranju te izvršavanju rashoda u skladu s planiranim namjenama i iznosima.

4. Računovodstveno poslovanje

- 4.1. Fond je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo propisano odredbama Zakona o proračunu i provedbenim propisima. Ustrojene su propisane poslovne knjige i sastavljeni propisani financijski izvještaji.

– Poslovne knjige

U poslovnim knjigama u okviru rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja evidentirani su rashodi za zakup poslovnog prostora u iznosu od 551.596,00 kn. Navedeni rashodi nisu evidentirani na za to propisanom računu Računskog plana. Odredbom članka 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da su Računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati rashode na propisanim računima Računskog plana u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Potraživanja su koncem 2019. iskazana u iznosu od 317.311.775,00 kn. U okviru potraživanja evidentirana su i potraživanja u ukupnom iznosu od 2.091.485,00 kn od društava koja su u prijašnjim godinama rješenjima nadležnih trgovačkih sudova brisana iz sudskog registra. Za dio navedenih potraživanja u poslovnim knjigama evidentiran je ispravak vrijednosti.

Prema odredbi članka 27. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 52/13 i 94/14), nadležno tijelo otpisuje potraživanje prema dužniku pravnoj osobi koje se ne može naplatiti u stečajnom postupku, na temelju pravomoćnog rješenja o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom ili u postupku likvidacije na temelju pravomoćnog rješenja o brisanju pravne osobe iz sudskog registra.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati u poslovnim knjigama otpis potraživanja prema dužniku, pravnoj osobi, za koju ne postoji mogućnost naplate, primjenjujući odredbe Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, ukoliko su ispunjeni uvjeti za otpis.

Izvanbilančni zapisi koncem 2019. evidentirani su u iznosu od 4.183.032.547,00 kn, od čega se na instrumente osiguranja plaćanja odnosi 2.303.136.699,00 kn.

U okviru instrumenata osiguranja plaćanja, na primljene zadužnice u vezi s projektima zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i posebnih kategorija otpada te dane zadužnice u vezi s kreditom i zakupom poslovnog prostora odnosi se 1.415.876.233,00 kn. U pomoćnim evidencijama Fonda evidentirane su zadužnice u iznosu od 573.924.533,00 kn, što je 841.951.700,00 kn manje od iznosa iskazanog u okviru izvanbilančnih zapisa. U pomoćnim evidencijama evidentirane su primljene zadužnice, a nisu evidentirane dane zadužnice – tri za kredite i jedna za zakup poslovnog prostora.

U izvanbilančnoj evidenciji evidentirane su i zadužnice subjekata (partnera) koji su brisani iz sudskog registra prijašnjih godina. Zaduznice tih subjekata (osim ako je u tijeku ovršni postupak iz kojeg bi Fond mogao naplatiti dio svog potraživanja), kao i instrumenti osiguranja plaćanja kojima je prošao rok (ako su ispunjene ugovorne obveze), potrebno je vratiti te brisati iz evidencija.

Fond je u lipnju 2018. donio Uputu o instrumentima osiguranja plaćanja kod dodjele sredstava Fonda, kojom su propisani uvjeti i način polaganja, primjene, pohrane, evidentiranja u poslovnim knjigama i vraćanja instrumenata osiguranja plaćanja. Prema navedenoj Uputi, ustrojstvena jedinica Fonda u čijoj je nadležnosti praćenje ugovora dužna je u roku od 30 dana nakon utvrđenja da su prestali postojati svi razlozi zbog kojih je instrument osiguranja plaćanja ugovoren dostavljeni instrument osiguranja plaćanja vratiti drugoj ugovornoj strani. Dostavljanjem zahtjeva za povrat instrumenata osiguranja plaćanja ustrojstvena jedinica Fonda u čijoj je nadležnosti praćenje ugovora pisanim putem obavještava Sektor za financijske poslove, Službu za financijsko praćenje i kontrolu koja provodi potrebno ažuriranje Baze IOP, nakon čega Služba za računovodstvo, plan i analizu povlačenjem/prijenosom unesenih podataka iz navedene Baze provodi isknjiženje instrumenata osiguranja plaćanja iz poslovnih knjiga.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati isknjiženje primljenih instrumenata osiguranja plaćanja evidentiranih u okviru izvanbilančnih evidencija u skladu s Uputom o instrumentima osiguranja plaćanja kod dodjele sredstava Fonda.

– Financijski izvještaji

Fond je obavezan sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Za 2019. sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

Sastavljene su i Bilješke uz financijske izvještaje, osim Bilješke uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, a prema navedenom Izvještaju promjena je bilo tijekom 2019. Odredbom članka 16. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, propisano je da se u Bilješkama uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza objašnjavaju značajnije promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza.

U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja ostvarenja pojedinih prihoda i rashoda u odnosu na izvještajno razdoblje prethodne godine, što propisuju odredbe članka 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Veća odstupanja odnose se na prihode od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna, prihode po posebnim propisima, primitke od financijske imovine i zaduživanja, rashode za materijal i energiju, rashode za računalne usluge, subvencije, rashode za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, ostale rashode te rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Fond ima u tijeku više sudskih sporova, a sastavljene Bilješke uz Bilancu ne sadrže popis sudskih sporova u tijeku. Odredbom članka 14. navedenog Pravilnika, propisano je da su obvezne Bilješke uz Bilancu popis sudskih sporova u tijeku, koji se iskazuje u tablicama, a obvezno sadrži sažeti opis prirode spora, procjenu financijskog učinka koji može proisteci iz sudskog spora kao obveza ili imovina te procijenjeno vrijeme odljeva ili priljeva sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže, u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, sastavljati Bilješke uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima navoditi razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine te u Bilješkama uz Bilancu sastavljati popis sudskih sporova u tijeku s propisanim podacima.

– Popis imovine i obveza

Odluka o popisu i imenovanju Povjerenstva za popis imovine i obveza Fonda za 2019. donesena je u prosincu 2019. Navedena Odluka nije donesena u roku propisanom Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza i postupanju s imovinom Fonda, iz lipnja 2017., kojom je određeno da direktor Fonda najkasnije do 15. studenoga svake godine pokreće postupak popisa imovine i obveza i donosi Odluku o popisu imovine i obveza i imenovanju povjerenstva za popis. Imenovano je Središnje povjerenstvo za koordinaciju i nadzor rada povjerenstava te dva povjerenstva, jedan za popis dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine, a drugi za popis financijske imovine, potraživanja i obveza.

Obavljeni popis imovine i obveza nije cjelovit. Popisom nije obuhvaćena računalna oprema u vrijednosti od 1.732.765,00 kn i spremnici za odvojeno prikupljanje otpada na javnim površinama namijenjeni za raspodjelu lokalnim jedinicama u vrijednosti od 805.988,00 kn. Popisom su obuhvaćene dionice društva u iznosu od 232.423,00 kn, a prema podacima Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d., iz srpnja 2019., Fond nema upisanih dionica niti ih posjeduje. Vrijednosni papiri popisani su u iznosu preuzetom iz glavne knjige.

Potraživanja i obveze nisu popisani po subjektima i pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti te pravnom temelju (osim za dane zajmove za programe i projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti). Popisne liste sadrže iznose potraživanja i obveza preuzete iz glavne knjige, odnosno prema podskupinama računa Računskog plana u ukupnom iznosu. S obzirom na to da je popis potraživanja i obveza obavljen formalno, svrha godišnjeg popisa imovine i obveza nije u potpunosti postignuta.

Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je ministar financija donio u prosincu 2015., propisana je metodologija obavljanja popisa, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa. Prema navedenoj Uputi, jedan od preduvjeta vjerodostojnog popisa je međusobno usklađivanje podataka poslovnih partnera (vjerovnika i dužnika), odnosno ovjeravanje i potvrđivanje otvorenih stavaka potraživanja i obveza koncem godine (izvod otvorenih stavaka). Pripreme radnje u ustrojstvenim jedinicama u kojima se obavlja popis kod popisa potraživanja i obveza obuhvaćaju provjeru je li za svako pojedino potraživanje i obvezu, za koju postoji pravni temelj, ispostavljen dokument i jesu li svi poslovni događaji iz dokumenata proknjiženi. Zadaća povjerenstva je popisati dugoročna i kratkoročna potraživanja i obveze u posebne popisne liste, utvrditi stvarno stanje i razlike između stvarnog stanja utvrđenog popisom i knjigovodstvenog stanja usklađivanjem podataka s vjerovnicima i dužnicima.

Popisom je utvrđen manjak nefinancijske imovine u iznosu od 31.405,00 kn, a odnosi se na šest umjetničkih slika u iznosu od 30.577,00 kn i računalnu opremu u iznosu od 828,00 kn. Manjak umjetničkih slika utvrđen je i popisom imovine i obveza za 2018., a utvrđivanje razloga manjka računalne opreme je u tijeku. Za otpis je predložena uredska oprema i namještaj u vrijednosti od 14.681,00 kn.

Rok sastavljanja izvješća o popisu određen je do 5. veljače 2020., a izvješća o rezultatima popisa dostavljaju se čelniku do 10. veljače 2020. Izvješća o popisu imovine i obveza za 2019. i izvješća o rezultatima popisa sastavljena su nakon roka utvrđenog Odlukom i nakon roka propisanog za dostavu financijskih izvještaja izvanproračunskih korisnika, odnosno nakon 15. veljače 2020.

Izvješće o rezultatima popisa (koje je sastavilo Središnje povjerenstvo) sastavljeno je 25. veljače 2020. Popis je trebalo obaviti u rokovima koji bi omogućili da se rezultati godišnjeg popisa evidentiraju u poslovnim knjigama i uključe u financijske izvještaje za 2019., odnosno do roka utvrđenog Odlukom o popisu i imenovanju Povjerenstva za popis imovine i obveza Fonda za 2019.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza koju je donio ministar financija te sastavljanje izvješća o obavljenom popisu u roku koji omogućuje da se rezultati popisa uključe u financijske izvještaje za godinu za koju se popis obavlja.

- 4.2. *Fond prihvaća nalaz u vezi s evidentiranjem rashoda na propisanim računima Računskog plana u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. U Očitovanju navodi da su u poslovnim knjigama Fonda u okviru rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja pogrešno evidentirani rashodi za zakup poslovnog prostora te da navedeni rashodi nisu evidentirani na za to propisanom računu Računskog plana na petom nivou ekonomske klasifikacije.*

Fond prihvaća nalaz u vezi s evidentiranjem u poslovnim knjigama otpisa potraživanja od dužnika, pravne osobe, za koje ne postoji mogućnost naplate, primjenjujući odredbe Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, ako su ispunjeni uvjeti za otpis.

Fond prihvaća nalaz u vezi s isknjiženjem primljenih instrumenata osiguranja plaćanja evidentiranih u okviru izvanbilančnih evidencija u skladu s Uputom o instrumentima osiguranja plaćanja kod dodjele sredstava Fonda.

Fond prihvaća nalaz u vezi sa sastavljanjem Bilješki uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, u vezi s navođenjem razloga zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine (Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima) te u vezi sa sastavljanjem popisa sudskih sporova u tijeku s propisanim podacima (Bilješke uz Bilancu), u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Fond prihvaća nalaz u vezi s obavljanjem popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza te sastavljanjem izvješća o obavljenom popisu u roku koji omogućuje da se rezultati popisa uključe u financijske izvještaje za godinu za koju se popis obavlja.

5. Prihodi i primici

- 5.1. Prihodi i primici Fonda za 2019. ostvareni su u iznosu od 1.871.341.225,00 kn. Vrijednosno najznačajniji odnose se na prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 1.812.536.255,00 kn.

U okviru navedenih prihoda, na prihode ostvarene od naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom odnosi se 508.247.887,00 kn. Naknade za gospodarenjem posebnim kategorijama otpada odnose se na gospodarenje ambalažom i ambalažnim otpadom, otpadnom električnom i elektroničkom opremom, otpadnim motornim vozilima, otpadnim gumama, otpadnim mazivim uljima te otpadnim baterijama i akumulatorima.

Plaćanje naknade za rad sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada propisano je odredbom članka 65. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Visina naknada propisana je pravilnicima Ministarstva i uredbama Vlade Republike Hrvatske, donesenima na prijedlog Ministarstva. Obveznici plaćanja naknade za rad sustava gospodarenje posebnim kategorijama otpada su proizvođači proizvoda od kojih nastaje posebna kategorija otpada.

Utvrđivanje novih obveznika plaćanja naknade za posebne kategorije otpada obavlja se usporedbom podataka prijavljenih Fondu s podacima Carinske uprave (uvoz iz trećih zemalja te sustava trošarinskih obveznika), Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu te društva Vetropack Straža d.d. (oporabitelj). U slučaju uočavanja razlike u prijavama, odnosno izostanka prijave, tim obveznicima šalje se obavijest u obliku zaključaka, u kojima se traži prijava ili ispravak prijave već dostavljene Fondu, nakon čega se obrađuje predmet kao kod redovnih prijava.

Naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada utvrđuje se na temelju prijave obveznika, odnosno ispunjavanjem izvješća/obrasca prijave u bazi Fonda, prema propisima za pojedinu kategoriju otpada. Nakon zaprimanja izvješća, Fond na temelju podataka iz izvješća izdaje rješenja o iznosu naknade. Kontrolu (nadzor) prijavljenih količina otpada (ambalaže proizvođača i uvoznika te ostalih posebnih kategorija otpada) za Fond obavljaju carinski inspektori. Fond može dati prijedloge Carinskoj upravi za inspekcijski nadzor određenog društva, obveznika plaćanja naknade, no ne može izdati nalog za nadzor. Fond je tijekom 2019. Carinskoj upravi predložio provođenje nadzora za 129 društava. Prijedlozi se daju na temelju zaprimljenih anonimnih prijava te uvidom u evidenciju Fonda u kojoj je utvrđeno da društva ne dostavljaju izvješća uvoznika/unosnika/proizvođača, prema kojima bi im se obračunala naknada iako su im prethodno poslani zaključci. Zaključci koji su poslani obveznicima poslani su na temelju dostavljenih podataka od Carinske uprave u kojima su oni evidentirani kao obveznici plaćanja propisanih naknada te ih se obavještava da imaju obvezu dostave odgovarajućih izvješća.

Zapisnici o obavljenom nadzoru dobiveni su za pet društava. Obavljenim nadzorima je, osim drugih nepravilnosti, utvrđeno da pojedini obveznici plaćanja naknada nisu Fondu dostavili točne podatke o gumama, kao posebnim proizvodima koji su stavljeni na tržište Republike Hrvatske.

S obzirom na to da se naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada utvrđuje na temelju podataka koje sami prijavljuju obveznici plaćanja naknade, postoji veliki rizik da dostavljeni podaci ne odgovaraju stvarnom stanju.

Državni ured za reviziju preporučuje radi kontrole prijavljenih količina posebnog otpada poduzeti aktivnosti na način da obveznik uz prijavu dostavlja i određenu dokumentaciju koja potvrđuje prijavljene količine otpada na temelju kojih Fond ispostavlja rješenja za plaćanje naknade.

- 5.2. *U vezi s preporukom da se radi kontrole prijavljenih količina posebnog otpada poduzmu aktivnosti na način da obveznik uz prijavu dostavlja i određenu dokumentaciju koja potvrđuje prijavljene količine otpada na temelju kojih Fond ispostavlja rješenja za plaćanje naknade, u Očitovanju se navodi da proizvođači dostavljaju izvješća za obračun naknade te njihovom ovjerom jamče istinitost i vjerodostojnost dostavljenih podataka. Ulaskom Republike Hrvatske u EU ukinut je obrazac Jedinstvena carinska deklaracija (JCD), koji je sadržavao podatke o količinama na temelju kojih se mogla obavljati kontrola, te je zamijenjen računom ako se radi o unosu, odnosno MRN-om ako se radi o uvozu. Navedena zamijenjena dokumentacija pri unosu nužno ne sadrži podatak o količini te Fond nema mogućnost kontrole. Nadalje, navodi da obvezu dostave podataka za obračun naknada imaju i proizvođači proizvoda koji prijavljuju samo prodane količine (neproizvedene) na tržištu Republike Hrvatske, kod kojih bi bio problem dostava vjerodostojne dokumentacije. Iz svega navedenog proizlazi kako je kontrola dostavljenih količina iz određene dokumentacije otežana te bi utjecala na produljenje njezine obrade i obračuna pripadajućih naknada.*

6. Rashodi i izdaci

- 6.1. Rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 1.180.026.362,00 kn, od čega se na rashode odnosi 1.173.026.362,00 kn, a na izdatke 7.000.000,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 890.373.080,00 kn. Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna iznose 159.252.234,00 kn, a rashodi za zaposlene 54.673.703,00 kn. Ostvareni rashodi odnose se na četiri programa, a vrijednosno najznačajniji su rashodi programa Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada u iznosu od 864.549.178,00 kn. Rashodi programa Programi i projekti zaštite okoliša ostvareni su u iznosu od 125.177.285,00 kn, a programa Programi i projekti energetske učinkovitosti u iznosu od 91.916.188,00 kn.

Revizijom za 2019. utvrđene su nepravilnosti i propusti u okviru rashoda za zaposlene i rashoda za programe Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada, Programe i projekte zaštite okoliša te Programe i projekte energetske učinkovitosti.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 54.673.703,00 kn, a sastoje se od rashoda za brutoplaće u iznosu od 45.171.954,00 kn, doprinosa na plaće u iznosu od 7.182.554,00 kn i ostalih rashoda za zaposlene (jubilarne nagrade, stimulacija za uspješan rad, dar djeci, naknada za godišnji odmor, božićnica, nagrada za radne rezultate, odlazak u mirovinu, naknade za bolest te ostalo) u iznosu od 2.319.195,00 kn.

U okviru ostalih rashoda za zaposlene evidentiran je dodatak za uspješnost na radu (stimulacija) u iznosu od 116.657,00 kn. Pravo na stimulaciju propisano je Pravilnikom o plaćama i naknadama te Pravilnikom o radu. Odredbom članka 10. Pravilnika o plaćama i naknadama, propisano je da za ostvarene natprosječne rezultate u radu zaposlenici Fonda mogu svake godine ostvariti dodatak za uspješnost na radu, koji može iznositi najviše tri plaće zaposlenika koji ostvaruje dodatak i ne može se ostvariti kao stalni dodatak na plaću.

Odredbom članka 87. Pravilnika o radu, propisano je da za natprosječne rezultate u radu zaposlenici mogu ostvarivati dodatak na uspješnost u radu koja može iznositi najviše tri mjesečne plaće godišnje, a prema kriterijima koji se utvrđuju prema Pravilniku o plaćama i naknadama te Pravilniku o ocjenjivanju rada i učinkovitosti.

Navedenim pravilnicima nisu određeni mjerljivi kriteriji kako bi se moglo odrediti da su poslovi za koje je isplaćena stimulacija obavljeni kvalitetnije i u opsegu višem od propisanog za pojedino radno mjesto. Stimulacije su isplaćene tridesetosmorici zaposlenika za pravodobno i kvalitetno obavljanje poslova i radnih zadataka te ispunjenje planiranih ciljeva u vezi s provođenjem određenog projekta ili javnog poziva, za vođenje aktivnosti vezanih uz praćenje, izvještavanje, informiranje i komunikacije, bilateralnu suradnju, upravljanje i kontrolu te provedbu cjelokupnog projekta.

Državni ured za reviziju preporučuje utvrditi mjerljive kriterije na temelju kojih se isplaćuje dodatak za uspješnost na radu (stimulacija), čime bi se osigurala opravdanost i transparentnost isplate stimulacije za uspješnost na radu.

– Rashodi za program Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada

Rashodi za program Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada ostvareni su u iznosu od 864.549.178,00 kn, a odnose se na gospodarenje posebnim kategorijama otpada u iznosu od 853.160.551,00 kn i administrativne rashode (plaće, naknade troškova zaposlenima, usluge promidžbe i drugo) u iznosu od 11.388.627,00 kn.

Rashodi gospodarenja posebnim kategorijama otpada odnose se na rashode gospodarenja ambalažom i otpadnom ambalažom u iznosu od 537.831.235,00 kn, električnim i elektroničkim otpadom u iznosu od 186.539.981,00 kn, otpadnim motornim vozilima u iznosu od 72.281.709,00 kn, otpadnim gumama u iznosu od 30.324.662,00 kn, otpadnim baterijama i akumulatorima u iznosu od 14.041.335,00 kn, otpadnim uljima u iznosu od 11.877.903,00 kn te na zbrinjavanje kontroliranih i zamjenskih tvari (freoni) u iznosu od 263.726,00 kn.

Ukupni rashodi programa Gospodarenje s posebnim kategorijama otpada manji su za 60.439.722,00 kn ili 6,5 % od ostvarenih prihoda za te namjene (koji iznose 924.988.900,00 kn). U okviru navedenih rashoda, rashodi za gospodarenje pojedinim kategorijama otpada su manji, a za gospodarenje pojedinim kategorijama otpada veći su od prihoda namijenjenih za njihovo financiranje.

U iznosu manjem od iznosa prihoda ostvareni su rashodi za gospodarenje ambalažom i ambalažnim otpadom za 54.801.898,00 kn, otpadnim motornim vozilima za 49.206.142,00 kn, otpadnim uljima za 8.844.967,00 kn i otpadnim gumama za 7.344.085,00 kn.

Rashodi za gospodarenje otpadnom električnom i elektroničkom opremom ostvareni su u većem iznosu za 39.916.299,00 kn ili 27,2 % od prihoda koje je Fond ostvario za njihovo financiranje (koji iznose 146.623.682,00 kn). Rashodi za gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima ostvareni su u većem iznosu za 8.188.718,00 kn ili 139,9 % od prihoda ostvarenih za te namjene (koji iznose 5.852.617,00 kn). Za financiranje rashoda za gospodarenje električnim i elektroničkim otpadom te otpadnim baterijama i akumulatorima korišteni su prihodi od naknada za gospodarenje drugim posebnim kategorijama otpada (ambalaža i ambalažni otpad, otpadne gume, otpadna vozila, otpadna maziva ulja).

Navedeno je, između ostalog, posljedica toga što je naknada koju Fondu plaćaju proizvođači i uvoznici proizvoda od kojih nastaju navedene posebne kategorije otpada utvrđena u manjem iznosu od naknada koje Fond plaća skupljačima i oporabiteljima za zbrinjavanje tog otpada. Visina naknada utvrđena je pravilnicima Ministarstva i uredbama Vlade Republike Hrvatske donesenim na prijedlog Ministarstva.

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (Narodne novine 74/07) iz srpnja 2007., utvrđena je naknada za gospodarenje električnim i elektroničkim otpadom koju od obveznika naplaćuje Fond u iznosu od 2,25 kn/kg. U skladu s tom naknadom utvrđena je naknada koju Fond plaća skupljaču tog otpada u iznosu od 1,50 kn/kg i obrađivaču u iznosu od 0,75 kn/kg (ukupno 2,25 kn/kg). Izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika iz ožujka 2009. visina naknade koju naplaćuje Fond za gospodarenje električnim i elektroničkim otpadom nije mijenjana, dok je naknada koju Fond plaća skupljaču povećana na 2,60 kn/kg, a naknada obrađivaču na 1,40 kn/kg odnosno 1,60 kn/kg, ovisno o vrsti otpada (ukupno 4,00 kn/kg ili 4,20 kn/kg).

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (Narodne novine 133/06) iz prosinca 2006., naknada za gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima koja je prihod Fonda bila je propisana za prijenosne baterije i akumulatore u iznosu od 12,00 kn/kg, a za druge u iznosu od 0,65 kn/kg do 1,00 kn/kg. Također je propisana visina naknade koju Fond plaća za sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora te visina naknade oporabitelju za obradu i recikliranje baterija i akumulatora, a visine tih naknada nisu bile veće od visine naknada po kojima se naplaćuju prihodi Fonda. Izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika iz ožujka 2009. naknada za gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima koja je prihod Fonda smanjena je s 12,00 kn/kg na 8,40 kn/kg, odnosno za 30,0 %.

Naknada koju Fond plaća za sakupljanje prijenosnih baterija i akumulatora nije mijenjana i iznosi 12,00 kn/kg, a primjenjuje se do završetka javnog poziva za odabir najprihvatljivijeg programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora. Također je propisana zasebna naknada za obradu i/ili recikliranje otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora u iznosu od 7,5 kn/kg.

Prihodi od naknada za gospodarenje električnim i elektroničkim otpadom te otpadnim baterijama i akumulatorima nisu dovoljni za financiranje troškova sakupljanja i obrade tih posebnih kategorija otpada kojima upravlja Fond, jer je visina naknada prema kojima Fond naplaćuje prihode utvrđena u manjem iznosu od visine naknada prema kojima plaća rashode za gospodarenje tim otpadom.

Time nije uvaženo načelo gospodarenja otpadom propisano odredbom članka 6. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojem proizvođač proizvoda od kojeg nastaje otpad, odnosno proizvođač otpada, snosi troškove gospodarenja tim otpadom.

Državni ured za reviziju mišljenja je da visinu naknada u vezi s gospodarenjem električnim i elektroničkim otpadom te otpadnim baterijama i akumulatorima treba utvrditi na način da prihodi od naknada budu dostatni za financiranje rashoda, kako bi se uvažilo propisano načelo gospodarenja otpadom prema kojem proizvođač proizvoda od kojeg nastaje otpad snosi troškove gospodarenja tim otpadom.

– Rashodi za Programe i projekte zaštite okoliša

Rashodi za Programe i projekte zaštite okoliša ostvareni su u iznosu od 125.177.285,00 kn. Vrijednosno značajniji odnose se na rashode za sanaciju odlagališta komunalnog otpada u iznosu od 51.648.812,00 kn, izgradnju centara za gospodarenje otpadom u iznosu od 12.085.251,00 kn, zaštitu, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, vode i mora u iznosu od 11.901.930,00 kn te na rashode za projekt smanjenja onečišćenja Jadranskog mora u iznosu od 10.279.058,00 kn. U okviru navedenih rashoda, evidentirani su i rashodi za sanaciju lokacija onečišćenih otpadom u iznosu od 158.778,00 kn.

Rashodi za sufinanciranje sanacije odlagališta komunalnog otpada ostvareni su u iznosu od 51.648.812,00 kn. Od 2004. do konca 2019. za projekte sanacije zaključeni su ugovori za sufinanciranje sanacije u iznosu od 1.070.344.061,00 kn, po kojima je isplaćeno 570.928.638,00 kn. Koncem 2019. potencijalne obveze po ugovorima za sufinanciranje sanacije odlagališta otpada iznose 499.415.423,00 kn.

Fond sufinancira sanacije odlagališta otpada na temelju odredaba Pravilnika o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda (Narodne novine 18/09, 42/12, 73/13, 29/14 i 155/14), odluka Upravnog odbora te zaključenih ugovora s lokalnim jedinicama.

Ugovorima su uređeni vremenski rokovi u kojima se moraju obaviti određene radnje, način i dinamika korištenja sredstava, kontrola namjenskog korištenja sredstava i drugo.

Prema odredbama članka 178. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeća neusklađena odlagališta za komunalni otpad treba zatvoriti u roku od godinu dana od dana puštanja u rad Centra za gospodarenje otpadom na kojem se zbrinjava komunalni otpad iz lokalne jedinice na čijem je području odlagalište. Prema statusu operativnosti, od ukupno 301 odlagališta neopasnog otpada, zatvoreno je 217, a aktivno je 84 odlagališta.

Od 217 zatvorenih odlagališta, sanacija je završena za 145 odlagališta, u tijeku je sanacija 21 odlagališta, a u pripremi je sanacija 51 odlagališta.

U Planu gospodarenja otpadom navedeno je da uzimajući u obzir ciljeve postupnog smanjenja količina otpada koji se odlaže na neusklađena odlagališta s prestankom odlaganja otpada koncem 2018. neophodno je predvidjeti preusmjeravanje otpada na odlagališta koja su usklađena.

Odlukom o dinamici i redoslijedu zatvaranja odlagališta neopasnog otpada (Narodne novine 3/19 i 17/19), (dalje u tekstu: Odluka), definirana je dinamika rada i zatvaranja aktivnih odlagališta neopasnog otpada. Navedenom Odlukom određeno je zatvaranje 26 odlagališta otpada do konca 2018., a Fond je zadužen sa svim lokalnim jedinicama s kojima ima zaključene ugovore za sudjelovanje u sufinanciranju programa sanacije zaključiti dodatke ugovoru, što je i učinjeno. Prema podacima Fonda, do vremena obavljanja revizije, ožujak 2020., zatvorena su 22 odlagališta, dok četiri odlagališta (u Zelini, Slunju, Čazmi i Gvozdu) lokalne jedinice još nisu zatvorile. Prema obrazloženju Fonda, navedena odlagališta nisu riješila prihvrat otpada na drugo odlagalište.

Državni ured za reviziju preporučuje, u suradnji s lokalnim jedinicama, poduzeti aktivnosti u vezi sa zatvaranjem neusklađenih odlagališta otpada.

Rashodi za izgradnju centara za gospodarenje otpadom ostvareni su u iznosu od 12.085.251,00 kn. Najvećim dijelom, u iznosu od 10.057.397,00 kn, financirani su prihodima od prodaje emisijskih jedinica. Odnose se na sufinanciranje izrade projektno-tehničke dokumentacije i sufinanciranje izgradnje centara za gospodarenje otpadom. Centar za gospodarenje otpadom je sustav građevina i uređaja za obradu, oporabu i zbrinjavanje otpada, a sastoji se od postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada, zgrada za rad centra, postrojenja za obradu otpadnih voda, odlagališta za ostatni otpad, pretovarnih stanica i druge opreme.

Projekti izgradnje centara za gospodarenje otpadom (dalje u tekstu: CGO) sufinanciraju se na temelju ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz Kohezijskog fonda Europske unije, koje zaključuju Ministarstvo, Fond i korisnici bespovratnih sredstava, te na temelju ugovora o sufinanciranju koji Fond zaključuje s korisnikom bespovratnih sredstava.

U 2019. Fond je sufinancirao projekte izgradnje dva CGO-a – regionalni CGO Biljane Donje u Zadarskoj županiji u iznosu od 7.311.031,00 kn i županijski CGO Bikarac u Šibensko-kninskoj županiji u iznosu od 1.374.966,00 kn. Navedeni projekti su u svibnju 2020. u fazi izrade glavnih projekata i pribavljanja građevinskih dozvola.

Također je u 2019. sufinancirao izradu projektno-tehničke dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom za tri regionalna centra – Babina Gora na području Karlovačke županije u iznosu od 771.000,00 kn, Lučino Razdolje na području Dubrovačko-neretvanske županije u iznosu od 760.492,000 kn i Piškornica na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske u iznosu od 657.000,00 kn te za županijski centar Lećevica na području Splitsko-dalmatinske županije u iznosu od 586.800,00 kn.

Na temelju ugovora o financiranju izrade dokumentacije za prijavu izgradnje županijskog centra Lećevica (iz 2014.) i pet dodataka ugovoru (zaključenih od 2014. do 2019.) ugovoreno je sufinanciranje Fonda u iznosu do 3.923.600,00 kn.

U prethodnim godinama po ugovoru i dodacima isplaćeno je 1.214.850,00 kn (na temelju računa izvršitelja usluga za izradu idejnog projekta u iznosu od 562.250,00 kn, analizu sastava komunalnog otpada u iznosu od 383.000,00 kn te izradu geodetskog snimanja u iznosu od 269.600,00 kn). U 2019. Fond je isplatio 586.800,00 kn za izradu studije izvedivosti i aplikacije za prijavu na sufinanciranje EU sredstvima, a sredstva su isplaćena na temelju računa izvršitelja usluge i potpisanog zapisnika o isporuci konačnih verzija studije izvedivosti i projektne prijave. Projekt je prijavljen na financiranje iz EU sredstava. Za izgradnju CGO-a Lećevica zaključen je ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava (u siječnju 2019.), prema kojem prihvatljivi troškovi projekta iznose 454.129.209,00 kn, a financiraju se iz EU sredstava u iznosu od 322.498.131,00 kn, iz sredstava Fonda u iznosu od 86.218.155,00 kn i iz sredstava korisnika u iznosu od 45.412.923,00 kn. Sredstva za sufinanciranje EU projekta u iznosu od 86.218.155,00 odobrena su na temelju odluke Upravnog odbora Fonda. Prema pisanom obrazloženju Fonda, u tijeku je postupak evaluacije nakon završene javne nabave za radove.

Na temelju ugovora iz 2016. i dodatka ugovoru iz 2019., projekt izgradnje regionalnog CGO-a Biljane Donje u vrijednosti od 377.326.794,00 kn financira se EU sredstvima u iznosu od 266.588.926,00 kn, sredstvima Fonda u iznosu od 72.475.827,00 kn i sredstvima korisnika u iznosu od 38.262.041,00 kn. Fond je od 2017. do 2019. za navedene namjene isplatio 8.496.279,00 kn, od čega 7.311.031,00 kn u 2019. Od navedenih sredstava na predujam za projektiranje i izgradnju CGO-a odnosi se 5.347.201,00 kn. Račun za predujam iznosio je 36.849.296,00 kn, a nakon provjere Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije povodom pritužbe na nepravilnost u postupku javne nabave, umanjen je za 9.212.324,00 kn ili 25,0 % te iznosi 27.636.972,00 kn. S obzirom na to da Fond financira 19,3 % troškova projekta, račun je evidentiran i plaćen u iznosu od 5.347.201,00 kn.

S obzirom na utvrđene nepravilnosti u postupcima javne nabave, Državni ured za reviziju preporučuje pri zaključivanju budućih ugovora o sufinanciranju korisnika bespovratnih sredstava ugovoriti sudjelovanje svog predstavnika u povjerenstvu za provođenje postupaka javne nabave roba, radova i usluga, kako bi se umanjio rizik za pojavu nepravilnosti pri provođenju postupaka javne nabave, odnosno odabiru ponuditelja.

Rashodi za sanaciju lokacija onečišćenih otpadom ostvareni su u 2019. u iznosu od 158.778,00 kn, od čega se na sanaciju odlagališta opasnog otpada Sovjak odnosi 111.875,00 kn. Navedeni rashodi odnose se na izradu dokumentacije za nabavu i na usluge geodetskog snimanja i tehničkog savjetovanja.

Prema odredbama članaka 37. i 38. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, sanacije lokacija visokog rizika, nastale dugotrajnim neprimjerenim gospodarenjem proizvodnim otpadom (dalje u tekstu: crne točke), trebaju se provesti po modelu „onečišćivač plaća”, a tamo gdje onečišćivač (pravna osoba) više ne postoji, sanaciju treba provesti Republika Hrvatska putem Ministarstva i Fonda.

Sve poslove u vezi sa sanacijom (financiranje, postupci javne nabave) u ime i za račun Republike Hrvatske obavlja Fond, na temelju odluke o sanaciji, koju donosi ministar u skladu s Planom gospodarenja otpadom.

Planom gospodarenja otpadom planirano je da Fond svojim i nacionalnim sredstvima te EU sredstvima sanira četiri crne točke – jamu Sovjak kod Rijeke, obalni dio nasuprot tvornici Salonit d.d. u stečaju – Kosica, bazen crvenog mulja i otpadne lužine bivše tvornice glinice u Obrovcu te odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu (bivša tvornica Jugovinil). Odlukom o implementaciji planirano je da Fond kao nositelj projekta sanira navedene crne točke do konca 2022.

U srpnju 2018. Ministarstvo (Posredničko tijelo razine 1) i Fond (korisnik sredstava i Posredničko tijelo razine 2) zaključili su ugovor o dodjeli bespovratnih EU sredstava za sanaciju jame Sovjak kod Rijeke. Financiranje prihvatljivih troškova projekta Sovjak ugovoreno je u iznosu od 377.168.324,00 kn, od čega iz EU sredstava u iznosu od 320.593.075,00 kn ili 85,0 % te iz sredstava Fonda u iznosu od 56.575.249,00 kn ili 15,0 % troškova. Provedba projekta planirana je nakon što Fond provede postupke javne nabave i zaključi ugovore s odabranim ponuditeljima za projektiranje i radove, stručni nadzor i odnose s javnošću. Prema pisanom obrazloženju Fonda, u tijeku je postupak javne nabave za radove.

Za sanaciju obalnog dijela nasuprot tvornici Salonit d.d. u stečaju – Kosica u tijeku je izrada idejnog rješenja.

Sanacije bazena crvenog mulja i otpadne lužine bivše tvornice glinice u Obrovcu i odlagališta šljake u Kaštelanskom zaljevu se ne provode.

Od 2006. do 2010. za sanaciju crne točke u Obrovcu utrošena su sredstva Fonda u iznosu od 137.950.080,00 kn. Sanacija je obustavljena koncem 2010.

U 2011. su na navedenoj lokaciji provedeni dodatni istražni radovi na temelju kojih je u 2013. izrađen novi Sanacijski program, na koji je Ministarstvo u 2015. dalo suglasnost.

Prema obrazloženju Fonda, aktivnosti koje trebaju uslijediti (izrada projektne dokumentacije, ishođenje potrebnih dozvola te završetak sanacije) nisu planirane zbog sudskih postupaka koji se vode u vezi s prethodno zaključenim ugovorima o izvođenju radova na predmetnoj sanaciji te zbog nedostatka sredstava. Prema informacijama Fonda, izvoditelj radova smatra da su predmetni ugovori na snazi jer je Fond zaustavio radove te da ništetnost ugovora može proglasiti sud.

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati izvore financiranja za završetak sanacije crne točke u Obrovcu.

Fond je u 2007. financirao izradu Programa sanacije crne točke u Kaštelanskom zaljevu. Također je financirao radiološke istražne radove i izradu radiološke karte, na temelju kojih je u 2013. izrađena dopuna Programa sanacije navedene lokacije.

U dopuni Programa sanacije navedene su radnje koje treba provesti kao pripremu za sanaciju – treba provesti izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije jer lokacija nije na odgovarajući način uvrštena u dokumente prostornog uređenja, potrebno je riješiti vlasničke odnose i koncesije, utvrditi granice pomorskog dobra i drugo. Budući da su navedene aktivnosti u nadležnosti lokalnih jedinica, Fond je izrađenu dokumentaciju u 2014. dostavio Gradu Kaštelima na daljnje postupanje, a zatim u 2018. i 2019. Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Prema Planu gospodarenja otpadom, izvori financiranja za sanaciju crne točke u Kaštelanskom zaljevu su vlasnici lokacija (privatna ulaganja), lokalne jedinice, nacionalna sredstva i sredstva Fonda.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti za zaključivanje sporazuma u vezi s financiranjem sanacije crne točke u Kaštelanskom zaljevu.

– Rashodi za Programe i projekte energetske učinkovitosti

Rashodi za Programe i projekte energetske učinkovitosti ostvareni su u iznosu od 91.916.188,00 kn. Vrijednosno značajniji odnose se na rashode za program obnove javnih zgrada u iznosu od 45.833.622,00 kn, poticanje energetske učinkovitosti u prometu u iznosu od 19.947.221,00 kn i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u iznosu od 6.807.075,00 kn.

Rashodi za program obnove javnih zgrada ostvareni su u iznosu od 45.833.622,00 kn, a odnose se na pomoći za sufinanciranje Programa energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje 2014. – 2015. (dalje u tekstu: Program). Navedeni Program provodila je Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (dalje u tekstu: APN), a Fond je financirao dio troškova odobrenih projekata. Program se financirao od 2014. do konca 2019., na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske (od 31. listopada 2013. te od 18. svibnja 2017.). Nadalje, prema Odluci o izmjeni Odluke o produžetku financiranja provedbe Programa, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 20. prosinca 2018., razdoblje financiranja Programa produženo je do 31. listopada 2019., a iznos financiranja povećan je sa 160.000.000,00 kn na 235.833.622,00 kn. Do ožujka 2020. Fond je za projekte Programa isplatio ukupno 203.660.402,00 kn te je podmirio obveze prema zaključenim ugovorima iz Programa.

U 2019. Fond je financirao projekte energetske obnove zgrada u ukupnom iznosu od 45.833.622,00 kn (Javne ustanove Bazeni Poljud u iznosu od 20.503.412,00 kn, Policijske akademije u iznosu od 10.972.804,00 kn, Opće bolnice Varaždin u iznosu od 7.336.156,00 kn i KBC-a Split u iznosu 7.021.250,00 kn). Projekti su financirani u iznosu od 40,0 % ukupno opravdanih troškova, na temelju zahtjeva za isplatu sredstava dostavljenih od APN-a i zaključenih ugovora o energetskom učinku između APN-a, naručitelja energetske obnove i pružatelja energetske usluge.

Rashodi za poticanje energetske učinkovitosti u prometu ostvareni su u iznosu od 19.947.221,00 kn za sufinanciranje kupnje energetski učinkovitih vozila. Odnose se na poticaje građanima u iznosu od 7.317.732,00 kn te poticaje trgovačkim društvima, obrtnicima, tijelima državne uprave, lokalnim jedinicama i neprofitnim organizacijama ukupno u iznosu od 12.629.489,00 kn. Navedeni rashodi ostvareni su na temelju javnih poziva iz 2018. i iz 2019.

U 2019. su na mrežnim stranicama Fonda i u Narodnim novinama objavljena dva javna poziva za sufinanciranje kupnje energetski učinkovitih vozila.

U travnju 2019. objavljen je Javni poziv za neposredno sufinanciranje kupnje energetske učinkovitih vozila građanima. Sufinancirana je kupnja novih vozila koja uključuju električne bicikle, mopede, motocikle, tricikle, četverocikle, motorna vozila s četiri kotača mase do 400 kg i motorna vozila za prijevoz osoba koja osim sjedala za vozača imaju još najviše osam sjedala. Bespovratna sredstva dodjeljuju se za jedno vozilo u rasponu od 5.000,00 kn do 80.000,00 kn, ovisno o kategoriji vozila, a najviše do 40,0 % opravdanih troškova. Raspoloživa sredstva Fonda za te namjene iznosila su 17.000.000,00 kn. Na temelju javnog poziva i pristiglih zahtjeva s građanima je zaključeno 847 ugovora o sufinanciranju kupnje 847 vozila ukupno u iznosu od 17.010.829,00 kn.

U svibnju 2019. objavljen je Javni poziv za neposredno sufinanciranje kupnje energetske učinkovitih vozila pravnim osobama. Osim onih vrsta novih vozila koje su sufinancirane građanima, sufinancirana je i kupnja motornih vozila za prijevoz putnika te motornih vozila za prijevoz tereta. Korisnici sredstava mogli su biti lokalne jedinice, tijela državne uprave, ostali proračunski i izvanproračunski korisnici, trgovačka društva, obrtnici, slobodna zanimanja te neprofitne organizacije.

Bespovratna sredstva dodjeljuju se u rasponu od 5.000,00 kn do 400.000,00 kn, ovisno o kategoriji vozila, a najviše do 40,0 % opravdanih troškova, odnosno do 400.000,00 kn. Predmet zahtjeva može biti jedno ili više vozila. U javnom pozivu navedena je dokumentacija koju je tražitelj subvencije obavezan dostaviti uz zahtjev. Raspoloživa sredstva Fonda iznosila su 17.490.346,00 kn. Prihvaćeno je 193 zahtjeva za sufinanciranje 505 vozila, a ugovori o sufinanciranju vozila zaključeni su u ukupnom iznosu od 17.490.346,00 kn.

Prema navedenim javnim pozivima za sufinanciranje kupnje energetske učinkovitih vozila, zaprimanje zahtjeva završava istekom kalendarske godine 31. prosinca 2019., odnosno dostavom posljednjeg zahtjeva kojim su iskorištena predviđena sredstva.

Ako Fond u kratkom roku zaprimi veći broj zahtjeva, Fond zadržava mogućnost privremenog zatvaranja poziva. Zahtjevi korisnika razmatraju se kronološki, prema datumu i vremenu zaprimanja u poštanskom uredu ili pisarnici Fonda, a ocjenjuju se prema Pravilniku o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava, odnosno prema javnom pozivu.

Zaprimanje zahtjeva za sufinanciranje kupnje vozila pravnim osobama trajalo je od 22. svibnja do 4. srpnja 2019., a zaprimljeno je 295 zahtjeva.

Zaprimanje zahtjeva za sufinanciranje kupnje energetske učinkovitih vozila građanima započelo je 3. travnja 2019. u 9 sati, a za manje od tri minute raspoloživa sredstva su iskorištena i poziv je zatvoren. Zaprimljeno je više od 1 000 zahtjeva.

S obzirom na to da javni pozivi za sufinanciranje kupnje vozila nisu trajali kako je predviđeno, svi zainteresirani korisnici sredstava koji su ispunjavali uvjete za sufinanciranje troškova nisu imali mogućnost dostaviti zahtjev Fondu. Također, zahtjevi se rješavaju prema redoslijedu zaprimanja pa zbog iskorištenosti raspoloživih sredstava pojedini zahtjevi nisu razmatrani.

Državni ured za reviziju preporučuje u javnim pozivima odrediti primjeren rok za zaprimanje zahtjeva za sufinanciranje troškova u okviru Programa energetske učinkovitosti i tog roka se pridržavati, kako bi svi zainteresirani korisnici sredstava imali mogućnost podnijeti zahtjev.

Državni ured za reviziju preporučuje odrediti dodatne kriterije za ocjenu pristiglih zahtjeva za sufinanciranje troškova, pregledati i ocijeniti sve pristigle zahtjeve te sastaviti rang-listu prema kojoj će se sredstva odobravati korisnicima, umjesto da se odobravaju prema redoslijedu zaprimanja zahtjeva. Državni ured za reviziju preporučuje da planirano vrijeme objave i trajanja javnih poziva za sufinanciranje troškova u okviru Programa energetske učinkovitosti bude kontinuirano objavljeno na internetskim stranicama Fonda u okviru godišnjeg programa raspisivanja javnih natječaja.

Na temelju pristiglih zahtjeva za sufinanciranje koji sadrže potpunu dokumentaciju, zaključuje se ugovor s korisnikom sredstava. Sredstva se korisniku isplaćuju na temelju dostavljene dokumentacije za isplatu (računa za vozilo, dokaza o plaćanju računa, preslike prometne dozvole kupljenog vozila i drugo). U ugovorima je određen krajnji rok za realizaciju kupnje vozila.

U slučaju prekoračenja navedenog roka korisnik sredstava gubi pravo na sredstva Fonda, a ako ima nepodmirenih obveza prema Fondu, odobrena sredstva mu se ne isplaćuju.

Namjensko korištenje sredstava za sufinanciranje troškova prema javnim pozivima kontrolira se putem dostavljene dokumentacije i terenskim nadzorom. Fond na određenom broju uzoraka po pojedinom pozivu, metodom slučajnog odabira provodi terenski nadzor, kojemu osim djelatnika Fonda prisustvuje i korisnik sredstava. Po objavljenim javnim pozivima u 2018. i u 2019. u okviru Programa energetske učinkovitosti, obavljeno je tijekom 2019. ukupno 20 nadzora, od čega se pet odnosi na poticanje energetske učinkovitosti u prometu (nepravilnosti nisu utvrđene).

- 6.2. *Fond prihvaća preporuku u vezi s utvrđivanjem mjerljivih kriterija na temelju kojih se isplaćuje dodatak za uspješnost na radu (stimulacija), čime bi se osigurala opravdanost i transparentnost isplate stimulacije za uspješnost na radu. U Očitovanju navodi da je pravo na stimulaciju propisano Pravilnikom o plaćama i naknadama te Pravilnikom o radu. Odredbom članka 10. Pravilnika o plaćama i naknadama, propisano je da za ostvarene natprosječne rezultate u radu zaposlenici Fonda mogu svake godine ostvariti dodatak za uspješnost na radu, koji može iznositi najviše tri plaće zaposlenika, a prema kriterijima koji se utvrđuju Pravilnikom o plaćama i naknadama te Pravilnikom o ocjenjivanju rada i učinkovitosti.*

U vezi s mišljenjem da visinu naknada u vezi s gospodarenjem električnim i elektroničkim otpadom te otpadnim baterijama i akumulatorima treba utvrditi na način da prihodi od naknada budu dostatni za financiranje rashoda, kako bi se uvažilo propisano načelo gospodarenja otpadom, prema kojem proizvođač proizvoda od kojeg nastaje otpad snosi troškove gospodarenja tim otpadom, obrazlaže da je dopisom od 1. veljače 2017. izvijestio Ministarstvo da naknada gospodarenja EE otpadom koju plaćaju proizvođači EE opreme nije dostatna za pokrivanje troškova odvojenog sakupljanja i obrade EE otpada u sustavu kojim upravlja Fond te je predloženo Vladi Republike Hrvatske, u skladu s odredbom članka 183., stavka 2. Zakona o gospodarenju otpadom, uputiti prijedlog Odluke o izmjenama naknada u sustavu gospodarenja otpadom električnom i elektroničkom opremom do donošenja Uredbe iz članka 53., stavka 4. navedenog Zakona.

Nadalje, navodi da je Fond dopisom od 10. svibnja 2019. izvijestio Ministarstvo kako osim naknade gospodarenja EE otpadom i naknada gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima ne pokriva troškove sustava sakupljanja i obrade otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora kojim upravlja Fond. Prema zahtjevu Ministarstva Fond je izradio izvješće i analizu rada sustava gospodarenja otpadnim EE uređajima i opremom te sustava gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima od početka primjene sustava odnosno od 2007. do 2018., i to tablično grafički i tekstualno prikazano, te izvješće i analizu sustava dostavilo Ministarstvu dopisom 8. siječnja 2020.

U vezi s preporukom da se u suradnji s lokalnim jedinicama poduzmu aktivnosti u vezi sa zatvaranjem neusklađenih odlagališta otpada, u Očitovanju se navodi da je Sektor za zaštitu okoliša uvrstio u sve dodatke ugovora s lokalnim jedinicama obvezu lokalnih jedinica u skladu s točkom 4. Odluke o dinamici zatvaranja odlagališta neopasnog otpada (izrada dodataka ugovora za zatvaranje odlagališta).

Nadalje, navodi da aktivno sudjeluje u poslovima projektiranja (sastanci s predstavnicima lokalnih jedinica, komunalnim društvima koja upravljaju odlagalištem i projektantima) te vodi računa o promjeni smjera projektiranja (sanacija zatvorenog odlagališta), kao i o raspoloživim kapacitetima svih odlagališta koja nastavljaju s radom do popunjavanja kapaciteta odnosno do otvaranja centara za gospodarenje otpadom na njihovu području, te o odlagalištima koja prihvaćaju ili će prihvatiti otpad s drugog odlagališta koje se zatvara. Fond u Očitovanju nadalje navodi da nalog za zatvaranje odlagališta može dati isključivo Državni inspektorat putem Rješenja o zatvaranju odlagališta, što i čini.

U vezi s preporukom da se pri zaključivanju budućih ugovora o sufinanciranju korisnika bespovratnih sredstava, s obzirom na utvrđene nepravilnosti u postupcima javne nabave, ugovori sudjelovanje predstavnika Fonda u povjerenstvu za provođenje postupaka javne nabave roba, radova i usluga, kako bi se umanjio rizik za pojavu nepravilnosti pri provođenju postupaka javne nabave, odnosno odabiru ponuditelja, u Očitovanju se navodi da Fond nema kapacitete za sudjelovanje u povjerenstvima za provođenje postupaka javne nabave lokalnih jedinica. U većini slučajeva lokalne jedinice dostavljaju Fondu dokumentaciju javne nabave na pregled.

U vezi s preporukom za osiguranje izvora financiranja za završetak sanacije crne točke u Obrovcu, u Očitovanju se navodi da aktivnosti koje trebaju uslijediti za sanaciju projekta Obrovac (izrada projektne dokumentacije, ishođenje potrebnih dozvola te završetak sanacije) nisu planirane zbog sudskih postupaka koji se vode u vezi s prethodno zaključenim ugovorima o izvođenju radova na predmetnoj sanaciji i nedostatka financijskih sredstava.

Izvoditelj radova smatra da su predmetni ugovori na snazi jer je Fond zaustavio radove te da ništetnost ugovora može proglasiti sud. Potom navodi da se rashodi za sanacije crnih točaka mogu isključivo financirati iz izvora 30 – ostali prihodi te da prihod od približno 209.000.000,00 kn godišnje nije dostatan za preuzimanje novih obveza.

U vezi s preporukom za poduzimanje aktivnosti za zaključivanje sporazuma o financiranju sanacije crne točke u Kaštelanskom zaljevu, u Očitovanju se navodi da se sanacije crnih točaka mogu isključivo financirati iz izvora 30 – ostali prihodi (prihod približno 209.000.000,00 kn godišnje), koji nije dostatan za preuzimanje novih obveza. Zaključivanjem sporazuma Fond bi morao preuzeti obveze koje nije u mogućnosti financirati.

U vezi s preporukom da se u javnim pozivima odredi primjeren rok za zaprimanje zahtjeva za sufinanciranje troškova u okviru Programa energetske učinkovitosti i tog roka se pridržavati, kako bi svi zainteresirani korisnici sredstava imali mogućnost podnijeti zahtjev, u Očitovanju se navodi da Fond postupa u skladu s Pravilnikom o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava, u kojem je za provedbu javnih poziva pojednostavljena procedura dodjele u odnosu na provedbu javnih natječaja, a sve u cilju brže obrade zahtjeva i ugovaranja po javnim pozivima.

U vezi s preporukom određivanja dodatnih kriterija za ocjenu pristiglih zahtjeva za sufinanciranje troškova, pregleda i ocjene svih pristiglih zahtjeva te sastavljanja rang-liste prema kojoj će se sredstva odobravati korisnicima, umjesto da se odobravaju prema redoslijedu zaprimanja zahtjeva, u Očitovanju se navodi da uvođenje dodatnih kriterija u javne pozive izjednačava proceduru javnog poziva i javnog natječaja te cijeli postupak evaluacije i ugovaranja značajno produžuje, a što nije u interesu ni korisnika sredstava ni Fonda. Cilj je brza realizacija projekata te ostvarenje ušteda u energiji i emisijama CO₂.

Fond prihvaća preporuku u vezi s planiranjem vremena objave i trajanja javnih poziva za sufinanciranje troškova u okviru Programa energetske učinkovitosti, tako da budu stalno objavljeni na mrežnim stranicama Fonda u okviru godišnjeg programa raspisivanja javnih natječaja.

- 6.3. Od 2006. do 2010. za sanaciju crne točke u Obrovcu utrošena su sredstva Fonda u iznosu od 137.950.080,00 kn. Sanacija je obustavljena koncem 2010. U 2011. su na navedenoj lokaciji provedeni dodatni istražni radovi na temelju kojih je u 2013. izrađen novi Sanacijski program, na koji je Ministarstvo u 2015. dalo suglasnost. Fond je u 2007. financirao izradu Programa sanacije crne točke u Kaštelanskom zaljevu, a u 2013. financirao je izradu dopune Programa sanacije navedene lokacije. U dopuni Programa navedene su radnje koje treba provesti kao pripremu za sanaciju (provesti izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije jer lokacija nije na odgovarajući način uvrštena u dokumente prostornog uređenja, riješiti vlasničke odnose i koncesije, utvrditi granice pomorskog dobra i drugo). Program sanacije crne točke u Kaštelanskom zaljevu Fond je do konca 2019. dostavio Gradu Kaštelima i Splitsko-dalmatinskoj županiji na daljnje postupanje.

Odlukom o implementaciji Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine, koju je donijela Vlada Republike Hrvatske u svibnju 2017., planirano je da Fond kao nositelj projekta sanira, između ostalog, i crne točke – bazen crvenog mulja i otpadne lužine bivše tvornice glinice u Obrovcu te odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu (bivša tvornica Jugovinil) do konca 2022. S obzirom na to da su sanacije bazena crvenog mulja i otpadne lužine bivše tvornice glinice u Obrovcu i odlagališta šljake u Kaštelanskom zaljevu planirane Odlukom o implementaciji Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine, a one se ne provode, Državni ured za reviziju ostaje pri danim preporukama.

7. Javna nabava

- 7.1. Fond je donio Plan nabave roba, radova i usluga za 2019. te veći broj izmjena i dopuna Plana nabave. Prema posljednjim izmjenama, planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 527.297.648,00 kn. Plan nabave za 2019. te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2019., na temelju otvorenih postupaka javne nabave, zaključena su dva okvirna sporazuma, 16 ugovora i tri dodatka ugovorima o javnoj nabavi roba, radova i usluga ukupno u iznosu od 28.257.149,00 kn. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava), iznosila je 6.115.630,00 kn.

Na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi zaključeno je 47 ugovora ukupno u iznosu od 33.411.018,00 kn, od čega se na zakup poslovnog prostora odnosi 30.999.553,00 kn, usluge radiotelevizijskog emitiranja radijskih i televizijskih spotova 1.811.466,00 kn te usluge pružanja pravnih savjeta i zastupanja 599.999,00 kn.

U 2019. nisu provedena, vrijednosno značajnija, četiri planirana postupka nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 288.365.044,00 kn. Navedeni postupci odnose se na projekt Sanacija lokacije visokoonečišćene opasnim otpadom Sovjak, a nisu provedeni jer potrebne prethodne radnje nisu završene kako je bilo planirano.

Za uslugu distribucije 1 079 983 kg namjenskih vreća i sigurnosnih vezica u ožujku 2019. objavljen je otvoreni postupak javne nabave. Procijenjena vrijednost nabave iznosila je 486.000,00 kn, što je 0,45 kn/kg. Procijenjena jedinična cijena bila je jednaka cijeni po kojoj je nabava te usluge bila ugovorena u 2018. Zaprimljena je jedna ponuda, dotadašnjeg pružatelja usluge distribucije, kojom je ponuđeno izvršenje usluge u vrijednosti od 971.984,70 kn, odnosno po cijeni od 0,90 kn/kg. S obzirom na to da je ponuđena cijena bila iznad procijenjene vrijednosti nabave, donesena je odluka o poništenju postupka. Novi postupak nabave za navedene usluge objavljen je u srpnju 2019., a procijenjena vrijednost nabave iznosila je 961.185,00 kn. Zaprimljena je jedna ponuda, istog ponuditelja. S ponuditeljem je u rujnu 2019. zaključen ugovor, kojim je usluga distribucije 1 079 983 kg namjenskih vreća i vezica ugovorena u iznosu od 961.185,00 kn, što je 0,89 kn/kg. Ugovorena jedinična cijena usluge veća je za 97,8 % u odnosu na ugovorenu u 2018.

Iz dokumentacije u vezi s provođenjem postupka nabave usluga distribucije namjenskih vreća i sigurnosnih vezica nije vidljiv razlog značajnog povećanja jedinične cijene usluge u 2019. u odnosu na 2018.

Prema naknadnom obrazloženju Fonda, tijekom raspisivanja postupka nabave u srpnju 2019., pri određivanju procijenjene vrijednosti usluge uzeta je u obzir ponuda iz poništenog postupka javne nabave, kao i veći opseg aktivnosti potrebnih za obavljanje usluge (različiti dobavljači vreća i vezica), u odnosu na 2018.

Odredbom članka 24. Zakona o javnoj nabavi, propisano je da se kod ugovora o javnoj nabavi robe ili usluga koji su uobičajene naravi ili koji se planiraju obnoviti u određenom razdoblju, procijenjene vrijednosti izračunavaju na temelju ukupne stvarne vrijednosti uzastopnih ugovora istoga tipa sklopljenih tijekom prethodnih 12 mjeseci ili tijekom financijske godine usklađenoj, ako je moguće, s izmjenama u količini ili vrijednosti koje će nastati tijekom 12 mjeseci nakon početnog ugovora.

Odredbom članka 4., stavka 3. Zakona o javnoj nabavi, propisano je, između ostalog, da je naručitelj obavezan primjenjivati odredbe navedenog Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Državni ured za reviziju preporučuje, radi transparentnosti postupka javne nabave, kada je procijenjena vrijednost nabave značajno veća od prethodno ugovorene zbog značajno većih jediničnih cijena usluge, izračun procijenjene vrijednosti obrazložiti i dokumentirati u dokumentaciji o javnoj nabavi.

Sigurnosne vezice za zatvaranje LDPE vreća za PET, Al/Fe i stakleni ambalažni otpad nabavljene su u iznosu od 2.640.216,00 kn. S obzirom na nedostatnu količinu sigurnosnih vezica ugovorenu u listopadu 2018., Fond je u svibnju 2019. proveo novi otvoreni postupak javne nabave i odabrao ponuditelja. Na odluku o odabiru jedan od ponuditelja podnio je žalbu.

Rješenjem Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave iz listopada 2019., odluka o odabiru ponuditelja je poništena. Utvrđeno je da ponuđena sigurnosna vezica odabranog ponuditelja ne udovoljava zahtjevima dokumentacije o nabavi. Za nabavu dodatnih količina sigurnosnih vezica u srpnju i listopadu 2019. zaključeni su dodaci ugovoru iz listopada 2018. Do travnja 2020., kad je završena provedba novog postupka javne nabave, nabava sigurnosnih vezica obavljala se na temelju ugovora iz 2018. i dodataka navedenom ugovoru zaključenih u 2019.

Državni ured za reviziju preporučuje više pozornosti posvetiti izradi dokumentacije za nadmetanje na način da bude transparentna i jasna kako bi se izbjegli žalbeni postupci, a time i skratilo vrijeme provedbe postupka nabave, što utječe na rokove isporuke traženog predmeta nabave.

7.2. Fond prihvaća preporuke u vezi s javnom nabavom.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Fonda za 2014., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izraženo je uvjetno mišljenje. Revizijom za 2019. provjereno je je li Fond postupio prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status. Također, navodi se preporuka čija provedba zbog opravdanih razloga nije primjenjiva.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka*	Status
	1	2	3	4	5
1.	Planiranje i računovodstveno poslovanje	2014.	Naloženo je povezati planirane rashode za programe i projekte s izvorima financiranja.	-	provedeno
2.		2014.	Naloženo je, u skladu sa Statutom Fonda, donošenje višegodišnjeg programa rada Fonda.	-	nije provedeno
3.		2010. 2014.	Naloženo je evidentiranje rashoda na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih isprava, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	-	provedeno
4.		2014.	Naloženo je pravilno provesti evidentiranje nekretnina u poslovnim knjigama.	-	provedeno
5.	Rashodi	2014.	Predloženo je donošenje odluke za 36 parkirnih mjesta na lokaciji Ksaver (prodaja, najam).	-	djelomično provedeno
6.	Rashodi za sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	2014.	Predloženo je poduzimanje aktivnosti uvođenja uređaja za brojenje i ploštenje ambalaže kod prodavatelja u cilju uspostave učinkovitijeg i racionalnijeg sustava gospodarenja otpadom.	-	provedeno
7.	Rashodi za sustav zaštite okoliša	2014.	S obzirom na to da sanacija i zatvaranje odlagališta zahtijeva niz aktivnosti vezanih za sanaciju i značajna financijska sredstva, predloženo je u suradnji s jedinicama lokalne samouprave poduzeti aktivnosti za povlačenje raspoloživih EU sredstava.	-	nije provedeno
8.		2014.	Predloženo je u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave poduzeti žurne aktivnosti vezane za pripremu i prijavu projekata izgradnje centara za gospodarenje otpadom za financiranje raspoloživim EU sredstvima.	-	provedeno
9.		2014.	Predloženo je pružiti pomoć (tijekom prijave i realizacije nabave komunalnih vozila, kontejnera i kanti) jedinicama lokalne samouprave koje nisu ostvarile financijsku pomoć Fonda ili nisu ostvarile pomoć u dovoljnom iznosu.	-	nije primjenjivo

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka*	Status
	1	2	3	4	5
10.	Javna nabava	2014.	Predloženo je i nadalje obavljati kontrolu namjenskog korištenja sredstava i poduzimati mjere za naplatu više isplaćenih sredstava od ugovorom utvrđenog iznosa.	-	provedeno
11.		2014.	Predloženo je da Fond u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i komunalnim društvima i nadalje poduzima mjere kako bi se gospodarenje otpadom koji sadrži azbest obavilo na racionalan i učinkovit način u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također je predloženo poduzeti mjere u cilju uvođenja naknade za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest te izgradnje reciklažnih dvorišta za građevni otpad.	-	nije provedeno
12.		2014.	Predloženo je u suradnji s Ministarstvom poduzeti aktivnosti vezane za okončanje postupka sanacije tvornice glinice u Obrovcu (donijeti program sanacije, izabrati izvoditelja, utvrditi izvore financiranja).	-	nije provedeno
13.		2014.	Predloženo je pri nabavi obaviti pripreme radnje te dokumentaciju za nadmetanje izraditi na način kojim će se omogućiti sudjelovanje što većeg broja ponuditelja, kako bi se postigla najpovoljnija cijena. U slučajevima u kojima nije moguće prikupiti više ponuda, a za nabave veće vrijednosti, potrebno je obaviti detaljnu analizu ponude kako bi postojalo razumno objašnjenje za odabir dobavljača na temelju samo jedne ponude.	-	nije provedeno
14.		2014.	Naloženo je uspostaviti sustav kontrole i evidencije LDPE vreća, sigurnosnih plombi i naljepnica za ambalažni otpad te plaćanje na temelju vjerodostojne dokumentacije ovjerene od odgovorne osobe iz koje se nedvojbeno može utvrditi da je roba zaprimljena (vrijeme, količina, jedinična cijena i ukupna vrijednost).	-	djelomično provedeno

*Fond nije bio obvezan dostaviti Plan provedbe naloga i preporuka nakon obavljene financijske revizije za 2014.

Obrazloženje danog naloga i preporuka koji su djelomično provedeni ili nisu primjenjivi daje se u nastavku.

- U vezi s prijedlogom za donošenje odluke za 36 parkirnih mjesta koja se nalaze u garaži na lokaciji Ksaver, Fond je u veljači 2016. zaključio ugovor o zakupu 12 parkirnih mjesta s Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije do raspisivanja natječaja.

Ugovorena je mjesečna zakupnina u iznosu od 150,00 kn te troškovi pričuve u iznosu od 200,00 kn za parkirno mjesto, što ukupno iznosi 4.200,00 kn mjesečno. Javni natječaj za zakup/prodaju 36 parkirnih mjesta objavljen je u ožujku 2016. na mrežnim stranicama Fonda te u Narodnim novinama, ali nije zaprimljena nijedna ponuda. Također, na mrežnim stranicama Fonda, koncem rujna 2016., objavljen je natječaj za prodaju/zakup 24 parkirna mjesta, ali nije zaprimljena nijedna ponuda. Sredinom veljače 2020. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije dostavila je dopis u kojem navodi namjeru za zakup svih 36 parkirnih mjesta, s time da bi umjesto zakupa plaćali iznos pričuve. Fond razmatra mogućnost da navedena parkirna mjesta prepusti na upravljanje Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

- U vezi s prijedlogom o pružanju pomoći (tijekom prijave i realizacije nabave komunalnih vozila, kontejnera i kanti) jedinicama lokalne samouprave koje nisu ostvarile financijsku pomoć Fonda ili nisu ostvarile pomoć u dovoljnom iznosu, u 2019. nisu ostvareni rashodi za pomoći.
- U vezi s nalogom za uspostavu sustava kontrole i evidencije LDPE vreća, sigurnosnih plombi i naljepnica za ambalažni otpad te plaćanje na temelju vjerodostojne dokumentacije ovjerene od odgovorne osobe iz koje se nedvojbeno može utvrditi da je roba zaprimljena (vrijeme, količina, jedinična cijena i ukupna vrijednost), utvrđeno je da je uspostavljen sustav kontrole LDPE vreća, sigurnosnih vezica i naljepnica za ambalažni otpad te evidencije. Evidencija sigurnosnih vezica nije cjelovita jer sadrži samo podatke o naručenim sigurnosnim vezicama po prodavateljima. Plaćanja se obavljaju na temelju vjerodostojne dokumentacije ovjerene od odgovorne osobe iz koje se nedvojbeno može utvrditi da je roba zaprimljena.

Fond je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koje nisu u cijelosti provedene.

1.2. Fond se nije očitovao na status naloga i preporuka.